

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI

Departament
de Geografia

El desplegament territorial dels Mossos d'Esquadra i la seva cobertura al Camp de Tarragona

Diana Maria Giurgiu

TREBALL DE FI DE GRAU

Vila-seca, 2026

Títol: El desplegament territorial dels Mossos d'Esquadra i la seva cobertura al Camp de Tarragona

Autor(a): Diana Maria Giurgiu

Titulació: Grau en Geografia, Anàlisi Territorial i Sostenibilitat

Tutor(s): Aitor Àvila Callau

E-mail: dianaaamg266@gmail.com

Adreça: Universitat Rovira i Virgili (URV) — Facultat de Turisme i Geografia Carrer de Joanot Martorell, 15 43480 Vila-seca– Espanya

AGRAÏMENTS

En primer lloc, vull agrair al meu tutor, Aitor Àvila Callau, la dedicació, el seguiment constant i els comentaris sempre precisos i constructius al llarg de tot el procés d'elaboració d'aquest treball. La seva orientació ha estat clau per donar forma i rigor a una recerca que, sense el seu acompanyament, no hauria arribat a bon port.

Vull donar les gràcies també al Departament de Geografia de la Universitat Rovira i Virgili, i a tot el professorat que l'integra, per la formació rebuda al llarg d'aquests anys de grau. Més enllà dels continguts après a les aules, m'emporto una manera d'entendre i mirar el territori que m'acompanyarà molt més enllà d'aquest treball. Gràcies per haver-me ensenyat a fer-me preguntes, a llegir un paisatge amb ulls crítics i a creure que la geografia és, sobretot, una eina per comprendre millor el món que ens envolta i les persones que hi vivim.

Agraeixo igualment a la Policia de la Generalitat – Mossos d'Esquadra i al Departament d'Interior l'esforç de transparència que suposa posar a disposició de la ciutadania les dades obertes que han fet possible aquesta anàlisi, així com a l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya i a l'Institut d'Estadística de Catalunya per la qualitat i l'accessibilitat de la informació territorial i demogràfica que ofereixen.

Finalment, vull agrair a la meva parella Laura, a la família i als amics el suport incondicional, la paciència i l'ànim constant que m'han donat durant tots aquests mesos, especialment en els moments de més feina i dubtes.

RESUM

Aquest Treball de Final de Grau analitza el desplegament territorial de la Policia de la Generalitat – Mossos d'Esquadra (PG-ME) i la seva cobertura al Camp de Tarragona, així com la relació entre la distribució dels recursos policials i la pressió delictiva al territori. L'àmbit d'estudi comprèn la Regió Policial (RP) del Camp de Tarragona i les seves quatre Àrees Bàsiques Policials (ABP): Alt Camp – Conca de Barberà, Baix Camp – Priorat, Baix Penedès i Tarragonès, durant el període 2011-2025.

La metodologia integra l'anàlisi quantitativa de *datasets* de Dades Obertes de la Generalitat de Catalunya (personal operatiu, fets penals coneguts, patrulles diàries, temps de resposta) amb el tractament cartogràfic mitjançant programari SIG. L'estudi s'estructura en tres blocs articulats: la diagnosi del desplegament policial, la caracterització del fenomen delictiu, i una anàlisi relacional que els integra a través d'indicadors d'intensitat per habitant, de càrrega operativa i de resultats observats.

Els resultats identifiquen una inversió sistemàtica entre la dotació relativa de recursos i la pressió delictiva: les ABP amb major incidència delictiva per habitant disposen de la dotació relativa més baixa, mentre que les ABP interiors i menys densament poblades concentren els valors més alts de recursos per habitant. La síntesi territorial defineix quatre perfils d'ABP, des dels més “tensionats” fins als de “cobertura territorial reforçada”, aportant evidència empírica sobre les tensions estructurals del model català de proximitat policial.

Paraules clau: Mossos d'Esquadra; Camp de Tarragona; desplegament territorial; Àrees Bàsiques Policials (ABP); seguretat pública; geografia del crim.

RESUMEN

Este Trabajo de Fin de Grado analiza el despliegue territorial de la Policía de la Generalitat – Mossos d'Esquadra (PG-ME) y su cobertura en el Camp de Tarragona, así como la relación entre la distribución de los recursos policiales y la presión delictiva en el territorio. El ámbito de estudio comprende la Región Policial (RP) del Camp de Tarragona y sus cuatro Áreas Básicas Policiales (ABP): Alt Camp – Conca de Barberà, Baix Camp – Priorat, Baix Penedès y Tarragonès, durante el periodo 2011-2025.

La metodología integra el análisis cuantitativo de *datasets* de Datos Abiertos de la Generalitat de Catalunya (personal operativo, hechos penales conocidos, patrullas diarias, tiempos de respuesta) con el tratamiento cartográfico mediante software SIG. El estudio se estructura en tres bloques articulados: el diagnóstico del despliegue policial, la caracterización del fenómeno delictivo y un análisis relacional que los integra a través de indicadores de intensidad por habitante, carga operativa y resultados observados.

Los resultados identifican una inversión sistemática entre la dotación relativa de recursos y la presión delictiva: las ABP con mayor incidencia delictiva por habitante disponen de la dotación relativa más baja, mientras que las ABP interiores y menos densamente pobladas concentran los valores más altos de recursos por habitante. La síntesis territorial define cuatro perfiles de ABP, desde los más “tensionados” hasta los de “cobertura territorial reforzada”, aportando evidencia empírica sobre las tensiones estructurales del modelo catalán de proximidad policial.

Palabras clave: Mossos d'Esquadra; Camp de Tarragona; despliegue territorial; Áreas Básicas Policiales (ABP); seguridad pública; geografía del crimen.

ABSTRACT

This Bachelor's Thesis analyses the territorial deployment of the Catalan Police – Mossos d'Esquadra (PG-ME) and its coverage of the Camp de Tarragona region, as well as the relationship between the distribution of police resources and crime pressure in the territory. The study area comprises the Police Region (RP) of Camp de Tarragona and its four Police Basic Areas (ABP): Alt Camp – Conca de Barberà, Baix Camp – Priorat, Baix Penedès, and Tarragonès, during the 2011-2025 period.

The methodology combines quantitative analysis of open datasets from the Generalitat de Catalunya Open Data Portal (operational personnel, recorded criminal offenses, daily patrols, response times) with cartographic processing through GIS software. The study is structured in three integrated blocks: the diagnosis of police deployment, the characterization of the criminal phenomenon, and a relational analysis that integrates both through indicators of intensity per inhabitant, operational workload, and observed results.

The results identify a systematic inversion between the relative endowment of resources and crime pressure: the ABPs with higher crime incidence per capita have the lowest relative endowment, while inland and less densely populated ABPs concentrate the highest values of resources per inhabitant. The territorial synthesis defines four ABP profiles, from the most “strained” to those with “reinforced territorial coverage”, providing empirical evidence about the structural tensions of the Catalan policing proximity model.

Keywords: Mossos d'Esquadra; Camp de Tarragona; territorial deployment; Police Basic Areas (ABP); public safety; geography of crime.

ÍNDEX

CAPÍTOL 1. INTRODUCCIÓ	15
1.1. Context general i justificació del tema	15
1.2. La seguretat pública i els cossos policials al territori català	15
1.3. Justificació de l'objecte d'estudi i delimitació territorial	17
CAPÍTOL 2. OBJECTIUS	19
CAPÍTOL 3. MARC TERRITORIAL ORGANITZATIU DELS MOSSOS D'ESQUADRA	20
3.1 L'organització territorial i el desplegament policial a Catalunya	20
3.1.1 Gestió de recursos policials	20
3.1.2 Lògica territorial del desplegament	22
3.1.2.1 Context i fets històrics del desplegament	22
3.1.2.2 Unitats de divisió territorial: ABP i Regió Policial (1997)	23
3.1.2.3 Fonament tècnic del desplegament: criteris i indicadors	25
3.2 Policia i territori	27
3.3 Delinqüència i territori	28
CAPÍTOL 4. METODOLOGIA	31
4.1 Enfocament metodològic	31
4.2 Delimitació de l'àmbit d'estudi	31
4.3 Recopilació de les fonts de dades	32
4.4 Procediment d'anàlisi	33
4.4.1 Diagnosi del desplegament policial (bloc 5.1)	33
4.4.2 Diagnosi del fenomen delictiu (bloc 5.2)	33
4.4.3 Anàlisi relacional entre desplegament i fenomen delictiu (bloc 5.3)	34
4.5 Síntesi i interpretació	35
CAPÍTOL 5. RESULTATS	36
5.1 Diagnosi territorial del desplegament policial a la Regió Policial del Camp de Tarragona	36
5.1.1 Estructura organitzativa i infraestructura	36
5.1.2 Recursos humans	39
5.1.3 Recursos materials i mobilitat	42
5.1.4 Capacitat operativa i recursos policials	43
5.2 Diagnosi territorial i temporal de la delinqüència a la Regió Policial del Camp de Tarragona	44
5.2.1 Volum i evolució temporal de la delinqüència	45
5.2.2 Distribució territorial dels fets penals coneguts per ABP	47
5.2.3 Tipologia delictiva	48

5.2.4 Resolució i detencions: resposta del cos a la delinqüència	51
5.3 Anàlisi relacional entre desplegament i fenomen delictiu	52
5.3.1 Indicadors relatius i desajust respecte la mitjana.....	53
5.3.2 Càrrega operativa per efectiu i per patrulla	54
5.3.3 Resultats operatius i temps de resposta.....	56
5.3.4 Síntesi territorial integrada.....	58
CAPÍTOL 6. DISCUSSIÓ	61
6.1 Valoració general dels resultats.....	61
6.1.1 El model territorial del desplegament i la composició del cos.....	61
6.1.2 Patrons espacials i temporals de la delinqüència	62
6.1.3 Inversió de patrons, càrrega operativa i resultats observats.....	63
6.2 Implicacions territorials i operatives	65
6.3 Limitacions de l'estudi	67
6.4 Recomanacions	68
CAPÍTOL 7. CONCLUSIONS	70
CAPÍTOL 8. BIBLIOGRAFIA	71

Índex de Figures

Figura 1. Sistema de Seguretat Pública de Catalunya

Figura 2. Organigrama actualitzat dels Mossos d'Esquadra (2023)

Figura 3. Cronologia del Desplegament Territorial dels Mossos d'Esquadra al Camp de Tarragona

Figura 4. Divisió territorial del cos de Mossos d'Esquadra per RP i detall de les ABP del Camp de Tarragona

Figura 5. Evolució del record de victimització a Catalunya (2000–2020)

Figura 6. Triangle de la criminalitat

Figura 7. Camp de Tarragona dividit per ABP

Figura 8. Distribució territorial de les ABP i de les dependències policials a la RP del Camp de Tarragona

Figura 9. Relació entre densitat poblacional i localització de les dependències policials a la RP del Camp de Tarragona

Figura 10. Intensitat delictiva per ABP a la RP Camp de Tarragona (fets penals coneguts per 10.000 habitants, mitjana 2011-2025)

Figura 11. Perfils territorials operatius de les quatre ABP del Camp de Tarragona

Índex de Gràfiques

- Gràfica 1.** Distribució del personal operatiu del cos de Mossos d'Esquadra per sexe (Catalunya, 2012-2025)
- Gràfica 2.** Distribució de les efectius femenins per franges d'edat a la RP del Camp de Tarragona (2012-2025)
- Gràfica 3.** Distribució de les efectius masculins per franges d'edat a la RP del Camp de Tarragona (2012-2025)
- Gràfica 4.** Mitjana d'efectius i efectius per cada 10.000 habitants per ABP al Camp de Tarragona (2012-2025)
- Gràfica 5.** Parc mòbil de la Direcció General de la Policia (Catalunya, 2011-2025)
- Gràfica 6.** Mitjana de patrulles diàries i patrulles per cada 10.000 habitants per ABP al Camp de Tarragona (2012-2025)
- Gràfica 7.** Fets penals coneguts a la RP Camp de Tarragona i a Catalunya: valors absoluts, variacions interanuals i índexs (2011 = 100), 2011-2025
- Gràfica 8.** Distribució territorial dels fets penals coneguts per ABP a la RP Camp de Tarragona (mitjana 2011-2025)
- Gràfica 9.** Tipologia delictiva al Camp de Tarragona
- Gràfica 10.** Resolució i detencions al Camp de Tarragona

Índex de Taules

- Taula 1.** Recopilació de fonts utilitzades (bloc 1 i 2)
- Taula 2.** Distribució de les dependències policials de la RP del Camp de Tarragona segons tipologia i any d'implantació
- Taula 3.** Lògiques territorials del desplegament de les dependències policials a la RP del Camp de Tarragona
- Taula 4.** Síntesi dels recursos del desplegament policial per ABP Regió Policial del Camp de Tarragona
- Taula 5.** Evolució relativa dels fets penals coneguts (2011 = 100): RP Camp de Tarragona vs Catalunya, 2011-2025
- Taula 6.** Tipologia dels fets penals coneguts a la RP del Camp de Tarragona: volums anuals, pes relatiu i ràtios per ABP (mitjana 2011-2025)
- Taula 7.** Síntesi del fenomen delictiu per ABP a la Regió Policial del Camp de Tarragona (mitjana 2011-2025)
- Taula 8.** Fets coneguts, efectius i patrulles diàries per cada 10.000 habitants (població de referència: 2025)
- Taula 9.** Diferència absoluta de cada ABP respecte la mitjana regional, en cada indicador
- Taula 10.** Indicadors de càrrega operativa per ABP: fets coneguts per efectiu, fets coneguts per patrulla diària i ràtios inverses (mitjana 2011-2025)
- Taula 11.** Anàlisi de la resposta del cos a la delinqüència registrada
- Taula 12.** Evolució anual del temps de resposta a la RP Camp de Tarragona (2011-2025)
- Taula 13.** Comparativa amb les altres regions policials catalanes (mitjana 2011-2025)
- Taula 14.** Classificació qualitativa de cada ABP segons els indicadors de pressió delictiva, dotació de recursos, càrrega operativa i resolució

Llistat d'abreviacions

Al llarg del treball es fan servir les abreviacions següents:

ABP	Àrea Bàsica Policial
DGP	Direcció General de la Policia
ESPC	Enquesta de Seguretat Pública de Catalunya
ICGC	Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya
IDESCAT	Institut d'Estadística de Catalunya
ISC	Indicadors de Seguretat de Catalunya
PG-ME	Policia de la Generalitat – Mossos d'Esquadra
QGIS	Quantum Geographic Information System
RP	Regió Policial
SIG	Sistemes d'Informació Geogràfica
TFG	Treball de Final de Grau
URV	Universitat Rovira i Virgili

CAPÍTOL 1. INTRODUCCIÓ

1.1. Context general i justificació del tema

La seguretat pública constitueix un dels pilars fonamentals de l'organització política i territorial d'un estat democràtic, amb una dimensió territorial: la distribució dels recursos policials, la localització de dependències i la planificació operativa condicionen la capacitat de resposta a les necessitats específiques de cada territori (Institut de Seguretat Pública de Catalunya, s.d.).

En el cas de Catalunya, el model policial propi es concreta principalment a través del cos de Mossos d'Esquadra, policia integral de la Generalitat. La seva evolució històrica comença al segle XVIII i avança fins al model actual de policia autonòmica, amb competències plenes en seguretat ciutadana, investigació criminal i ordre públic. Tot aquest procés s'ha desenvolupat paral·lelament a la consolidació institucional i territorial de l'autogovern català (Vidal Bonavila i Camps Girona, 2018). El desplegament progressiu del cos, culminat amb l'assumpció integral de competències en matèria de seguretat, va comportar la necessitat de definir una estructura territorial pròpia capaç d'adaptar-se a la diversitat social i geogràfica del país.

Aquesta estructura s'articula a través de Regions Policials i Àrees Bàsiques Policials, unitats operatives que permeten una gestió descentralitzada i una major proximitat amb la ciutadania, definides segons criteris de població, dinàmiques socioeconòmiques, mobilitat i volum d'activitat policial (Bas i Vilafranca, 1997). El paradigma de la policia de proximitat que orienta el model català reforça la idea que l'eficiència del servei no depèn únicament del volum de recursos, sinó també de la seva distribució espacial i de la seva adequació a la realitat del territori (Requena Hidalgo, 2013).

El Camp de Tarragona és un cas peculiar en aquest sentit: combina àrees urbanes densament poblades, municipis turístics amb forta estacionalitat, espais industrials d'elevada importància estratègica i zones rurals amb baixa densitat demogràfica (Muro Morales, 2021). Aquesta complexitat territorial pot donar lloc a patrons diferenciats de delinqüència i a demandes operatives diverses, la qual cosa planteja interrogants sobre fins a quin punt el desplegament policial actual reflecteix aquesta diversitat i respon de manera equilibrada a les necessitats objectives del territori.

Tot i la disponibilitat creixent de dades obertes relatives a delinqüència, activitat policial i organització interna del cos, són menys freqüents les aproximacions que integren aquestes dimensions des d'una perspectiva territorial i analítica. En aquest context, l'estudi del desplegament dels Mossos d'Esquadra al Camp de Tarragona permet abordar de manera sistemàtica la relació entre estructura espacial, pressió delictiva i funcionament operatiu, contribuint així a una comprensió més precisa de la lògica territorial que sustenta la cobertura policial en aquest àmbit.

1.2. La seguretat pública i els cossos policials al territori català

La configuració de la seguretat pública a Catalunya respon a un model institucional descentralitzat i cooperatiu, construït a partir del marc constitucional espanyol, de l'Estatut d'autonomia i de la legislació catalana específica en matèria de seguretat. En aquest sistema intervenen tres nivells administratius (**l'Estat, la Generalitat i els ajuntaments**) i diversos cossos policials que actuen sobre el territori amb competències diferenciades però necessàriament coordinades (Institut de Seguretat Pública de Catalunya, s.d.).

Des d'aquesta perspectiva, el sistema de seguretat pública no es limita a la coexistència de diferents policies, sinó que s'entén com el conjunt d'administracions, autoritats, òrgans i serveis que contribueixen a garantir la llibertat, la seguretat dels ciutadans i l'ordre públic. En el cas català, aquest model es concreta a través de tres grans nivells institucionals:

- **Generalitat de Catalunya:** Policia de la Generalitat – Mossos d'Esquadra.
- **Ajuntaments:** Policies locals.
- **Estat:** Cos Nacional de Policia i Guàrdia Civil.

Ara bé, el tret definitori del model català no és només la pluralitat d'actors, sinó la seva articulació a través de principis de complementarietat, coordinació, col·laboració, cooperació i auxili mutu. La literatura institucional sobre el sistema de seguretat pública de Catalunya insisteix que les relacions entre els cossos policials de les institucions pròpies de Catalunya s'han de regir per aquests principis, especialment en el si de les juntes locals de seguretat i mitjançant convenis de coordinació entre el departament competent i els ajuntaments (Institut de Seguretat Pública de Catalunya, s.d.). En aquest sentit, el model català s'allunya d'una concepció fragmentada de la seguretat i aposta per una governança compartida i planificada.

Aquest repartiment institucional es tradueix en una distribució funcional de competències entre diferents cossos policials, cadascun amb responsabilitats pròpies dins de l'àmbit de la seguretat pública:

- **Mossos d'Esquadra:** com a policia autonòmica de Catalunya, exerceixen funcions de policia de seguretat pública (prevenció i resposta davant delictes), ordre públic i policia judicial o investigació criminal, a més de la cooperació amb altres forces quan cal (Mossos d'Esquadra, 2021).
- **Policies locals:** depenen orgànicament dels ajuntaments i centren les seves funcions en l'àmbit municipal, amb responsabilitats com la regulació del trànsit urbà, el control del compliment de disposicions municipals, la policia administrativa i la participació en seguretat ciutadana i ordre públic dins del terme municipal.
- **Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat:** competències reservades a tasques de seguretat general i específiques de rang estatal, especialment en matèria de documentació, fronteres, estrangeria, armes i altres àmbits d'abast estatal.

Figura [1]: Sistema de Seguretat Pública de Catalunya.

Font: Llei 4/2003, d'ordenació del sistema de seguretat pública de Catalunya;
 Guia d'estudi per a l'accés a la PG-ME – Seguretat i policia (Tema C.2).
 Autoria: elaboració pròpia.

Aquesta governança es concreta en diversos òrgans de coordinació i participació (Figura 1). Entre els més rellevants hi ha el Consell de Seguretat de Catalunya, com a màxim òrgan de consulta i representació de les administracions i de la societat catalana; la Comissió del Govern per a la Seguretat, encarregada d'assegurar la coherència de les actuacions i polítiques de la Generalitat; la Comissió de Policia de Catalunya, com a òrgan superior de coordinació entre la Policia de la Generalitat–Mossos d'Esquadra i les policies locals; i la Junta de Seguretat de Catalunya, que articula la coordinació entre la Generalitat i les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat. (Institut de Seguretat Pública de Catalunya, s.d.).

A escala territorial, destaquen especialment les juntes locals de seguretat, obligatòries als municipis amb policia local, que constitueixen l'espai col·legiat de col·laboració i coordinació dels diversos cossos policials i serveis de seguretat presents en el municipi.

Aquest model institucional i competencial es va consolidar de manera decisiva amb el desplegament territorial dels Mossos d'Esquadra **iniciat l'any 1994**. Segons la literatura institucional del cos, els acords de la Junta de Seguretat de Catalunya de 17 d'octubre de 1994 van constituir un punt d'inflexió, ja que van establir les bases del nou model policial català i van permetre iniciar la substitució progressiva de les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat per la PG-ME en matèria de seguretat ciutadana, ordre públic i investigació criminal. Aquest procés es va completar l'1 de novembre de 2008, quan els Mossos van assumir les competències a la província de Tarragona i, amb això, al conjunt del territori català (Nadal et al., 2017).

Per tant, la seguretat pública a Catalunya es configura com un sistema multinivell en què conflueixen una policia autonòmica integral, unes policies locals de base municipal i uns cossos estatals amb competències reservades, tots ells vinculats per mecanismes de coordinació formal i per una lògica de corresponsabilitat institucional. Aquest model no només respon a una distribució jurídica de competències, sinó també a una determinada manera d'entendre la seguretat: més integrada, territorialitzada i orientada a la cooperació entre administracions i serveis (Institut de Seguretat Pública de Catalunya, s.d.).

1.3. Justificació de l'objecte d'estudi i delimitació territorial

Aquest treball se centra en l'anàlisi del desplegament territorial dels Mossos d'Esquadra dins l'àmbit de la Regió Policial del Camp de Tarragona. L'objecte d'estudi no és el conjunt del sistema de seguretat català, sinó la manera com s'organitzen i es distribueixen territorialment els recursos policials en aquest espai concret, i com aquesta distribució es relaciona amb els patrons de delinqüència i activitat operativa.

Atès que el concepte de *cobertura* apareix al mateix títol del treball i n'articula els objectius, convé precisar-ne el sentit des d'aquest primer capítol. En aquest treball, *cobertura* no es refereix a la presència física en un punt concret del territori ni al temps d'accés que hi pot haver fins a aquest punt, sinó a la distribució territorial relativa dels recursos policials —efectius, patrulles i infraestructura— respecte a la població i a la pressió delictiva de cada Àrea Bàsica Policial, així com a la capacitat operativa que se'n deriva per atendre la demanda de servei. Es tracta, per tant, d'un indicador relatiu i comparatiu —no absolut— que confronta la dotació de cada ABP amb la de la resta de la regió i amb el volum de fets que ha d'atendre. Aquesta accepció s'aprofundeix teòricament al capítol 3, en relació amb el model dual de desplegament policial (Bayley, 1994), i es concreta empíricament als indicadors de dotació relativa i de tensió operativa desenvolupats al capítol 5.

La delimitació territorial respon a criteris operatius i analítics. D'una banda, s'adopta com a marc general la RP del Camp de Tarragona, atès que constitueix la unitat organitzativa del cos a escala regional. D'altra banda, l'anàlisi comparativa es realitza a nivell d'Àrees Bàsiques Policials (ABP), com a unitats funcionals que permeten observar diferències internes en termes de recursos, incidència delictiva i resposta operativa.

Des del punt de vista temporal, l'estudi comprèn el període 2011–2025, equivalent a quinze anys complets. Aquest horitzó permet observar tendències consolidades a mitjà termini i incorporar tant la fase prèvia a la pandèmia com la trajectòria de recuperació posterior, fet que enriqueix l'anàlisi temporal del fenomen delictiu. La selecció d'aquest any inicial respon també a una raó pràctica de disponibilitat de dades: el portal de Dades Obertes dels Mossos d'Esquadra comença a publicar les seves sèries de fets penals precisament a partir del 2011, coincidint amb l'impuls de les polítiques de transparència i govern obert de la Generalitat de Catalunya. Això fa que el 2011 sigui, alhora, l'any més antic amb dades homogènies i sistemàticament comparables disponibles per a l'anàlisi.

La delimitació adoptada respon, per tant, a la necessitat de treballar amb unitats coherents amb l'organització interna del cos i, alhora, adequades per a una anàlisi territorial comparativa basada en dades empíriques.

CAPÍTOL 2. OBJECTIUS

Els objectius que es detallen a continuació defineixen què es vol aconseguir amb l'anàlisi del desplegament territorial dels Mossos d'Esquadra al Camp de Tarragona i establiran el marc de referència per a la interpretació de la informació recollida i els resultats obtinguts.

Objectiu general:

L'objectiu general de la recerca és analitzar el desplegament territorial dels Mossos d'Esquadra al Camp de Tarragona per comprendre com es distribueixen els recursos policials, valorar la seva coherència amb els patrons territorials de delinqüència i l'activitat operativa, i identificar les principals tendències, desequilibris i possibles àmbits de millora en l'eficiència i la cobertura del servei.

Objectius específics:

1. Caracteritzar la distribució espacial dels efectius i de la infraestructura policial dins de la RP del Camp de Tarragona, incloent-hi les Àrees Bàsiques Policials (ABP), comissaries, unitats especialitzades i recursos logístics.
2. Analitzar la composició demogràfica i operativa del personal, incloent sexe, franges d'edat i tipus de funció, per avaluar la seva adequació a les necessitats territorials i operatives.
3. Examinar la distribució i l'evolució temporal dels delictes dins del Camp de Tarragona, diferenciant-los per tipologia delictiva, per tal d'identificar àrees amb alta concentració d'incidents i patrons espacials i temporals de criminalitat.
4. Analitzar la relació entre la distribució territorial dels recursos policials i la pressió delictiva existent, amb l'objectiu d'avaluar el grau d'adequació, coherència i eficàcia del desplegament territorial dels Mossos d'Esquadra, així com detectar possibles desequilibris i àmbits de millora.
5. Proposar recomanacions basades en evidència per a la gestió i planificació futura dels recursos policials, atenent tant la cobertura territorial com la proximitat i efectivitat de la resposta operativa.

CAPÍTOL 3. MARC TERRITORIAL ORGANITZATIU DELS MOSSOS D'ESQUADRA

Aquest marc teòric presenta l'estructura i l'organització dels Mossos d'Esquadra a Catalunya, descrivint els nivells jeràrquics, la distribució de Regions Policials (RP) i Àrees Bàsiques Policials (ABP), els criteris de desplegament territorial i la planificació de recursos. També exposa la relació entre infraestructura, personal i indicadors operatius, proporcionant la base conceptual per a l'anàlisi posterior de la distribució de recursos i del funcionament operatiu al territori.

3.1 L'organització territorial i el desplegament policial a Catalunya

Aquest apartat situa la lògica general del desplegament policial com una conseqüència directa de la governança del sistema de seguretat pública on existeixen diversos cossos amb funcions diferenciades (ja esmentades a l'apartat 1.2). Des d'una perspectiva de planificació pública, el Pla General de Seguretat defineix la seguretat pública com una activitat integral que inclou prevenció, resposta i reparació de danys, i estableix la necessitat d'un instrument de planificació que integri riscos, actuacions i mitjans, amb revisió periòdica i indicadors d'avaluació (Generalitat de Catalunya, 2007).

L'organització territorial del sistema policial a Catalunya s'articula a partir d'un model que combina policia local i policia autonòmica, amb mecanismes de coordinació i planificació pública que busquen assegurar coherència i adaptació a les necessitats del territori (Guia d'estudi per a l'accés a la PG-ME, s.d.; Generalitat de Catalunya, 2007).

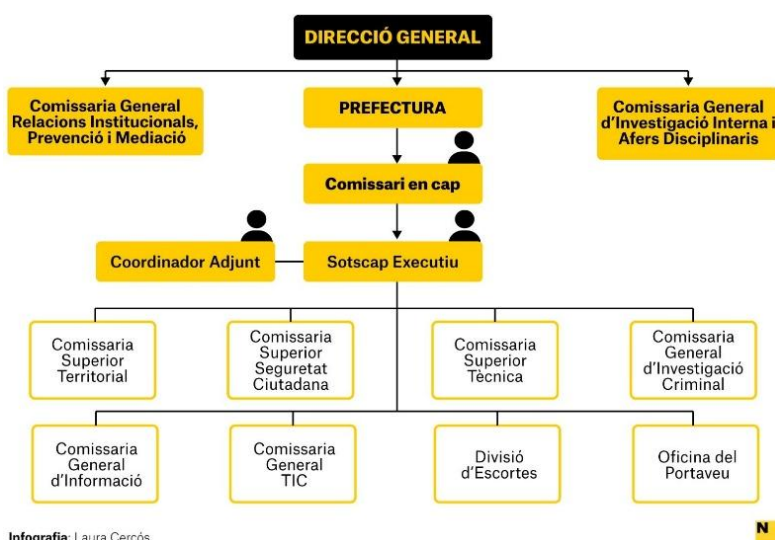
En el cas dels Mossos d'Esquadra, l'estructura vigent queda descrita normativament al Decret 57/2023, que regula l'arquitectura territorial (regions i àrees bàsiques policials) i delimita les principals unitats operatives, especialitzades i de suport a la direcció (Generalitat de Catalunya, 2023).

3.1.1 Gestió de recursos policials

La gestió de recursos policials dels Mossos d'Esquadra s'inscriu dins del model de seguretat pública de Catalunya, definit jurídicament a partir de la **Llei 10/1994, de la Policia de la Generalitat – Mossos d'Esquadra**, que estableix les funcions, principis d'actuació i estructura bàsica del cos (Generalitat de Catalunya, 1994). Aquesta norma configura un model policial propi, de naturalesa integral, que assumeix competències tant de seguretat ciutadana com d'investigació criminal, i que requereix, per tant, una organització capaç de gestionar recursos diversos i altament especialitzats.

Aquest model s'ha anat desenvolupant i adaptant al llarg del temps, especialment amb el desplegament territorial complet del cos (finalitzat l'any 2008) i, més recentment, amb reformes organitzatives com les recollides al **Decret 57/2023**, de 21 de març, que redefineix l'estructura de la Direcció General de la Policia amb l'objectiu de millorar la coordinació, la flexibilitat i la resposta davant nous reptes de seguretat (Generalitat de Catalunya, 2023).

En aquest context, la gestió dels recursos es basa en una arquitectura institucional que combina direcció estratègica centralitzada i execució operativa descentralitzada. Tal com es pot observar a la Figura 2, la Direcció General de la Policia constitueix el nivell superior de govern, del qual depèn la Prefectura, encarregada del comandament operatiu del cos.

Figura [2]: Organigrama actualitzat dels Mossos d'Esquadra (2023)

Font: ElNacional.cat (29 de novembre de 2023).

Autoria: Laura Cercós.

A partir d'aquest nucli, l'organització es desplega en diferents àmbits que responen a una lògica funcional i territorial. D'una banda, es defineixen grans àrees especialitzades que permeten assignar recursos segons la naturalesa de les funcions policials. Aquesta especialització és essencial en un context en què la complexitat delictiva exigeix coneixement tècnic específic i capacitat d'actuació diferenciada (El Nacional, 2023).

D'altra banda, el model incorpora una forta implantació territorial, articulada mitjançant Regions Policials i àrees bàsiques policials (detallat en el subapartat 3.1.2), que constitueixen el nivell operatiu més proper al ciutadà. Aquesta dimensió territorial permet ajustar els recursos a factors com la densitat de població, la tipologia del delictes o les característiques geogràfiques, garantint així una resposta adaptada a cada context.

Un element rellevant en l'evolució recent del sistema és la tendència cap a una major integració entre els serveis centrals i territorials. Segons les reformes organitzatives més recents, s'ha reduït la separació tradicional entre ambdós nivells, afavorint una gestió més flexible dels recursos i una millor coordinació operativa. Aquest canvi respon a la necessitat d'afrontar fenòmens delictius cada vegada més transversals i deslocalitzats, com el crim organitzat o la ciberdelinqüència (El Nacional, 2023).

En aquesta línia, la incorporació de l'àmbit tecnològic com a eix estratègic representa un dels principals vectors de transformació. La consolidació d'estructures específiques en l'àmbit TIC i la progressiva orientació cap a models basats en la intel·ligència policial i l'anàlisi de dades evidencien un canvi en la manera de concebre la gestió dels recursos, que passa de ser predominantment reactiva a incorporar elements predictius i preventius (El Nacional, 2023).

Pel que fa als criteris de distribució, aquests responen a una combinació de factors estructurals (població, territori i competències del cos) i conjunturals (necessitats operatives específiques com dispositius especials o situacions d'emergència). La disponibilitat d'unitats especialitzades i la complexitat dels fenòmens criminals condicionen la mobilització dels recursos, sovint mitjançant la coordinació entre unitats territorials i serveis centrals (Generalitat de Catalunya, s.d.).

En conjunt, el model organitzatiu dels Mossos d'Esquadra reflecteix un sistema híbrid que integra jerarquia, especialització i proximitat territorial. Aquesta configuració, consolidada normativament i adaptada a través de reformes recents, permet una gestió dels recursos orientada tant a l'eficiència operativa com a la capacitat d'adaptació davant un entorn de seguretat en constant evolució.

3.1.2 Lògica territorial del desplegament

La lògica territorial del desplegament policial, tant a la RP del Camp de Tarragona com a la resta de la regió catalana, s'articula seguint l'estructura jeràrquica i funcional de les Regions Policials (RP) i les Àrees Bàsiques Policials (ABP), segons els criteris establerts pel Decret 57/2023 i la doctrina de Bas i Vilafranca (1997). Aquesta estructura permet garantir la prestació del servei policial de manera eficient, coherent i coordinada a través de dos nivells operatius: les Regions Policials com a àmbit superior i les ABP com a unitats operatives que permeten la proximitat amb la ciutadania i una resposta ràpida a les necessitats específiques de cada àrea.

3.1.2.1 Context i fets històrics del desplegament

La creació legal de la Policia de la Generalitat – Mossos d'Esquadra es remunta al febrer de 1983, amb l'aprovació d'una llei que va permetre, gradualment, articular un cos policial propi a partir del nucli de la Diputació de Barcelona. Cal distingir, però, aquesta creació institucional del desplegament territorial efectiu del cos — és a dir, la substitució progressiva de les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat en matèria de seguretat ciutadana, ordre públic i investigació criminal —, que no s'inicia fins al novembre de 1994, arran dels acords adoptats per la Junta de Seguretat de Catalunya (vegeu 1.2). El 1985 es crea l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya (seu a Mollet del Vallès) sota la dependència de la Generalitat i amb prou capacitat per acollir tant Mossos com membres de les policies locals. Aquest procés es concreta amb l'establiment del model de substitució progressiva de les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat en matèria de seguretat ciutadana, ordre públic i investigació criminal¹ (Sierra Baz, Matas Roselló & Fadurdo Torrus, 2023).

A partir d'aquest moment s'estableix un model de desplegament progressiu basat en una extensió territorial gradual, que s'inicia a la comarca d'Osona i s'expandeix successivament per la resta del territori català seguint una lògica d'implantació per fases (Mossos d'Esquadra, 2021; Generalitat de Catalunya, s.d.). Aquest model respon a la voluntat de construir una policia integral amb presència efectiva arreu del territori, capaç d'assumir competències generals en matèria de seguretat pública.

El procés de desplegament s'emmarca en el desenvolupament normatiu iniciat amb la Llei 10/1994, d'11 de juliol, de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra, que defineix el cos com una policia de naturalesa civil, organització jerarquitzada i amb funcions integrals (Llei 10/1994). A partir d'aquesta base legal, el desplegament territorial esdevé una prioritat estratègica per a la consolidació del model policial propi de Catalunya.

Un element fonamental en aquesta evolució és el **Pla Director del Desplegament (1997)**, que estableix els criteris organitzatius i territorials del sistema, definint una estructura basada en la proximitat, la descentralització operativa i la diferenciació entre serveis territorials i serveis centrals

¹ La Junta de Seguretat de Catalunya és l'òrgan de coordinació entre l'Estat i la Generalitat en matèria de seguretat, creat per la *Llei Orgànica 2/1986 de Forces i Cossos de Seguretat*.

(Bas i Vilafranca, 1997). Aquest document introdueix conceptes clau com les Àrees Bàsiques Policials (ABP) i les Regions Policials (RP), que esdevindran l'eix vertebrador del desplegament.

El desplegament territorial es completa finalment l'any 2008, quan els Mossos d'Esquadra assumeixen plenament les funcions de policia ordinària a tot Catalunya, incloent territoris com el Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre (Mossos d'Esquadra, 2021).

Aquest conjunt d'etapes i fites històriques, sintetitzat a la Figura 3, permet entendre que el desplegament territorial no respon a una decisió puntual, sinó a un procés llarg, planificat i estructurat, en què es combinen elements normatius, estratègics i operatius per construir un model policial coherent amb les necessitats del territori.

1719	Fundació Històrica Creació de les Esquadres de Paisans Armats	
1983-2006	De Policia Autònoma a Desplegament Territorial Transició de la policia autònoma a desplegament territorial	
1994	Llei 10/1994 Establiment del marc legal per als Mossos d'Esquadra	
1997	Pla Director del Desplegament Implementació de conceptes ABP/zone per a l'eficiència	
2003	Llei 4/2003 Ordenació del sistema de seguretat pública de Catalunya	
2006	Reforma de l'Estatut Modificació de l'Estatut per a la planificació de la seguretat	
2008	Finalització del Desplegament Completar el desplegament territorial a Catalunya	
2023	Decret 57/2023 Reestructuració de la Direcció General de la Policia	

Figura [3]: Cronologia del Desplegament Territorial dels Mossos d'Esquadra al Camp de Tarragona.

Font: Documentació institucional i fonts bibliogràfiques sobre el desplegament territorial dels Mossos d'Esquadra.

Autoria: elaboració pròpia.

3.1.2.2 Unitats de divisió territorial: ABP i Regió Policial (1997)

En clau de gestió territorial, la policia de la Generalitat s'organitza a partir d'una estructura jeràrquica basada en dos nivells principals: les Àrees Bàsiques Policials (ABP) i les Regions Policials (RP), definides en el Pla Director de Desplegament i desenvolupades posteriorment mitjançant normativa específica (Generalitat de Catalunya, 1997). Aquest es dissenya amb un model d'organització basat en serveis territorials i centrals.

Els serveis territorials tenen com a eix principal estar a prop de la ciutadania i funcionar amb una organització descentralitzada, tant pel que fa a la gestió com a les operacions. En canvi, els serveis centrals es concentren en àmbits d'alta especialització i en donar suport estratègic al conjunt del territori. L'estructura territorial és la responsable d'oferir l'atenció directa i quotidiana a les persones. Aquesta xarxa està formada per les diverses comissaries repartides arreu del país.

a) Nivell bàsic-territorial (ABP)

L'Àrea Bàsica Policial constitueix la unitat mínima de desplegament operatiu i el nivell fonamental de prestació del servei policial. Es defineix com una demarcació territorial establerta segons criteris operatius —geogràfics, administratius i demogràfics— des de la qual es garanteix una prestació de serveis “natural i harmònica” a la ciutadania (Bas i Vilafranca, 1997).

Aquest nivell incorpora una comissaria principal com a centre operatiu i integra les unitats bàsiques de seguretat ciutadana i investigació, configurant-se com l'espai on es materialitza el model de proximitat policial. Aquesta proximitat no és només espacial, sinó també funcional, ja que permet adaptar la resposta policial a les característiques específiques del territori.

Figura [4]: Divisió territorial del cos de Mossos d'Esquadra per RP i detall de les ABP del Camp de Tarragona.

Font: elaboració pròpia a partir de l'ICGC i de la documentació del desplegament territorial dels Mossos d'Esquadra (Departament d'Interior, Generalitat de Catalunya).

Autoria: elaboració pròpia.

b) Nivell regional (Regió Policial)

La RP constitueix el nivell superior de coordinació territorial i integra diverses ABP dins d'un mateix àmbit funcional. Des d'aquest nivell es desenvolupen funcions de comandament, supervisió i suport operatiu, incloent-hi la gestió de recursos especialitzats i la coordinació de dispositius supramunicipals.

La seva configuració respon també a una base normativa, com demostra la creació de regions policials mitjançant decrets específics, que estableixen la seva estructura, funcions i dependències territorials (Decret 234/2001).

c) Instruments de planificació i diagnòstic

El desplegament territorial no es limita a una divisió administrativa, sinó que s'articula a través d'instruments de planificació que orienten l'assignació de recursos:

- El Pla General de Seguretat de Catalunya, com a marc estratègic global
- Els Indicadors de Seguretat de Catalunya (ISC), com a eina de seguiment
- L'Enquesta de Seguretat Pública de Catalunya (ESPC), per mesurar victimització i percepció
- Els plans locals de seguretat, com a instruments de diagnosi territorial

Aquests mecanismes permeten adaptar l'organització territorial a les necessitats reals del territori, reforçant el caràcter planificat del model.

3.1.2.3 Fonament tècnic del desplegament: criteris i indicadors

Tot el desplegament es fonamenta en una sèrie de criteris tècnics establerts per a garantir l'eficiència operativa i la cobertura de les necessitats de seguretat de tota la regió de Catalunya. Aquests criteris no només es basen en les divisions administratives tradicionals, sinó que s'adapten a les condicions territorials, demogràfiques i operatives concretes de cada àrea. El Pla de Seguretat de Catalunya (Generalitat de Catalunya, 1997) i altres documents de planificació estratègica estableixen les directrius tècniques i indicadors per al desplegament dels recursos, com es descriu a continuació.

a) Criteris de Demanda i Càrrega de Treball

Un dels elements essencials per planificar adequadament el desplegament policial és la identificació de les necessitats específiques de cada territori, d'acord amb la demanda real de serveis de seguretat. Aquesta demanda es mesura a partir de variables com el volum de delictes registrats, les incidències operatives i les peticions formulades per la ciutadania i les institucions locals. Segons el Pla de Seguretat de Catalunya, la distribució d'efectius s'ajusta en funció de la càrrega de treball i de la pressió delictiva detectada en cada zona.

En aquest sentit, els indicadors de delinqüència i de seguretat ciutadana —entre els quals destaca l'Enquesta de Seguretat Pública de Catalunya (ESPC)— constitueixen eines fonamentals per analitzar l'evolució de la criminalitat i les percepcions socials sobre la seguretat (Institut de Seguretat Pública de Catalunya, s.d.). La Figura 5 il·lustra aquesta dimensió perceptiva mostrant l'evolució del percentatge de persones que afirmen haver estat víctimes d'un delicte en els darrers dotze mesos. Aquesta informació és clau perquè permet detectar tendències, valorar l'impacte de les polítiques de seguretat i ajustar els dispositius policials en funció de les necessitats reals i percebudes, a més de poder ubicar-les posteriorment sobre el territori.

Així, en territoris on es registren taxes més elevades de criminalitat o una major sensació d'inseguretat, es tendeix a reforçar la presència policial per incrementar la visibilitat i reduir els temps de resposta davant les emergències. Aquest conjunt d'indicadors, tant objectius com subjectius, facilita una planificació més precisa i orientada a resultats (Generalitat de Catalunya, 1997).

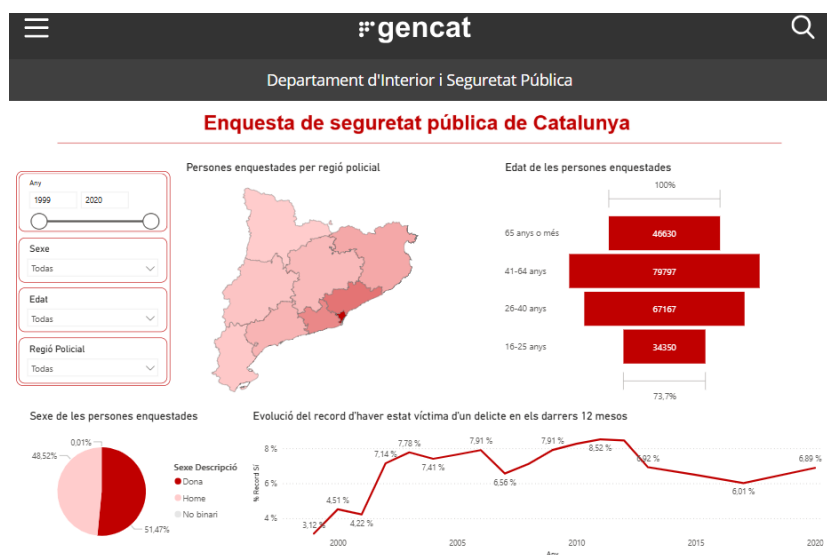

Figura [5]: Evolució del record de victimització a Catalunya (2000–2020).

Font i autoria: Departament d'Interior. Enquesta de Seguretat Pública de Catalunya (ESPC).

b) Factors Demogràfics i Territorials

Els factors demogràfics i territorials són determinants a l'hora de definir les zones on es despleguen els recursos policials. Variables com la densitat poblacional, la dispersió geogràfica i les característiques socioeconòmiques influencien tant la ubicació de les comissaries com la distribució dels efectius. Un territori amb una població densa, com l'àrea metropolitana de Barcelona, requereix una organització més compacta, amb una major concentració de recursos per poder respondre ràpidament a l'augment de demandes operatives. En canvi, en zones rurals o poc poblades, el desplegament es planifica de manera que els efectius poden cobrir grans extensions de territori de manera més esparsa (Generalitat de Catalunya, 1997).

L'anàlisi demogràfica també inclou les característiques socials i econòmiques del territori, que condicionen el tipus de delictes més freqüents i les demandes específiques de seguretat. Per exemple, en zones amb una alta concentració de comerços o amb una gran activitat turística, es poden establir patrullatges més intensius en determinades èpoques de l'any per afrontar els problemes relacionats amb la criminalitat urbana o les molèsties per incivisme (Requena, 2013).

c) Accessibilitat i Temps de Resposta

Un altre criteri essencial en el desplegament dels Mossos d'Esquadra és garantir uns temps de resposta adequats a les necessitats operatives de cada territori. Per aconseguir-ho, és fonamental tenir en compte factors com la accessibilitat viària i la disponibilitat d'infraestructures logístiques. El desplegament estratègic dels recursos ha de permetre una resposta ràpida davant incidents d'emergència. Això implica que els efectius policials estiguin distribuïts de manera que puguin cobrir el territori de manera eficient i arribar als punts de més incidència en el menor temps possible.

Per a mesurar l'eficiència dels temps de resposta, es poden utilitzar indicadors com el temps mitjà entre l'avis d'un incident i l'arribada de les patrulles, així com l'accessibilitat viària (Requena, 2013). Aquests indicadors permeten ajustar la planificació del desplegament a les necessitats reals de cada zona, millorant així la cobertura territorial i l'eficàcia del servei.

d) Planificació Operativa dels Recursos

Des de l'inici del desplegament dels Mossos d'Esquadra el 1994, la planificació operativa ha estat un element fonamental per garantir el bon funcionament del sistema de seguretat. Aquesta planificació s'ha basat en la definició prèvia de la ubicació de les dependències policials, el nombre d'efectius assignats a cada àrea, les funcions específiques de cada unitat, així com els recursos logístics necessaris per a cada operació.

Els indicadors clau que es fan servir per avaluar l'eficiència d'aquesta planificació inclouen la disponibilitat de vehicles i equips per a la patrulla, així com les necessitats logístiques derivades del nombre de casos gestionats. La planificació estratègica permet establir objectius mesurables a curt i llarg termini, tot ajustant els recursos segons l'evolució de les necessitats del territori (Generalitat de Catalunya, 1997).

3.2 Policia i territori

Les principals teories sobre la relació entre la policia i el territori assenyalen que els factors espacials influeixen decisivament en la distribució dels recursos policials i poden generar desigualtats entre zones urbanes i rurals. Segons el *Pla General de Seguretat de Catalunya* (2007), l'Administració té l'objectiu de mantenir la cohesió territorial en matèria de seguretat, equilibrant les demandes locals i regionals per garantir nivells de servei homogeni a tot el país. En aquest sentit, la planificació policial ha de considerar les característiques pròpies de cada territori per optimitzar la cobertura i la resposta.

Un enfocament rellevant és la teoria geogràfica del crim (Felson, 1998). Aquesta perspectiva sosté que els delictes no són aleatoris sobre el territori, sinó que tendeixen a concentrar-se en determinats punts calents ("*hotspots*") on coincideixen factors de risc. Segons la teoria d'activitat rutinària de Cohen i Felson (1979), rellegida per Felson (1998), perquè es produeixi un crim han de convergir

en el mateix espai i temps tres elements bàsics: un infractor motivat, un objectiu adequat i l'absència d'un vigilant. Aquest principi s'exemplifica gràficament en *el triangle de la criminalitat* (Figura 6), on es representen les relacions entre aquests tres factors. La Figura 6 il·lustra com la combinació d'aquests elements crea les condicions per al delicte. Per exemple, Felson destaca l'ús de mapes de calor que identifiquen àrees amb alta incidència delictiva, permetent a la policia reforçar la vigilància en aquells punts on coincideixen vulnerabilitat i oportunitats criminals.

Figura [6]: Triangle de la criminalitat

Autoria: Marcus Felson (1998).

Font: Crime and Everyday Life (Felson, 1998).

Al mateix temps, la teoria de la proximitat policial recalca la importància de la policia com a part integrada de la comunitat. No es tracta només de la distància física, sinó de crear una relació de confiança i rapidesa d'actuació amb els ciutadans. En aquest model (relacionat amb l'ABP dels Mossos d'Esquadra), cada patrulla o agent s'integra a un barri de manera estable i continuada. Com assenyala Dominique Monjardet (1996), la policia “no pot actuar eficaçment si no s'hi integra: presència, permanència i intercanvi”. Això significa que els agents han de ser un referent proper per als veïns, mantenint contacte i resolent problemes quotidians, de manera que la comunitat percebi la policia com a accessible i eficaç. En paraules de l'especialista Jack Greene (2000), la policia de proximitat pretén ser “més precisa, proactiva i sensible a la comunitat” i es proposa trencar les barreres que separen la policia dels ciutadans. Aquesta estratègia ajuda a augmentar la col·laboració veïnal.

En conseqüència, els criteris tècnics de desplegament policial tenen en compte aquestes teories. Per una banda, es **reforcen els patrullatges en “hotspots”** identificats per anàlisi de delinqüència i mobilitat (tal com suggereix la teoria de Felson). Per l'altra, **s'organitzen unitats de proximitat** mitjançant patrulles i oficines de barri perquè intervenen de manera fixa i proactiva en l'àmbit local (seguint les idees de Goldstein, 1990 i Monjardet 1996). A més, **s'avaluen factors territorials com la densitat de població**, la dispersió geogràfica i la infraestructura viària per determinar la ubicació de comissaries i punts de patrulla. Per exemple, el Pla General de Seguretat de Catalunya detecta que les ràtios policials a Catalunya són, de mitjana, inferiors a les de l'Estat espanyol i recomana incrementar els efectius dels Mossos per assolir les mateixes proporcions. En la pràctica, això es tradueix en un desplegament més intens en zones urbanes densament poblades (amb grups estables de proximitat i recursos especialitzats) i en l'ús de mecanismes com serveis mòbils o col·laboració amb policies locals en àrees rurals disperses.

Pel que fa a les desigualtats territorials, la literatura assenyala que les zones rurals sovint pateixen limitacions logístiques: grans superfícies per cobrir amb menys efectius i distàncies llargues que allarguen els temps de resposta. En canvi, les àrees urbanes concentren més policies per habitant i uns temps de resposta menors, però també presenten més necessitats de gestió de l'ordre públic i delictes complexos. És per això mateix que l'orientació tècnica del desplegament policial cerca equilibrar aquest contrast: aplicar més patrullatge en punts calents urbans, però alhora dotar la policia local i els Mossos de mitjans adequats perquè cap territori (urbà o rural) no quedi desatès.

3.3 Delinqüència i territori

La delinqüència presenta una dimensió espacial rellevant: els delictes no es distribueixen de manera homogènia, sinó que acostumen a concentrar-se en punts concrets del territori i en franges temporals determinades (“hotspots” espai-temporals)². Aquesta idea s'alinea amb la teoria de l'activitat rutinària, segons la qual la probabilitat que es produeixi un delicte augmenta quan coincideixen en un mateix lloc i moment: una persona infractora motivada, un objectiu adequat i l'absència de vigilància efectiva (Felson, 1998).

² Per evitar confusions: mentre que l'apartat anterior se centrava en aspectes més estructurals del territori (com la densitat o l'accessibilitat), aquí el focus es desplaça cap a la dimensió espai-temporal de la delinqüència, especialment els “hotspots”, que ajuden a entendre per què alguns punts i moments concentren més probabilitat delictiva que d'altres.

Des d'aquesta perspectiva, el territori no és un simple escenari, sinó una variable explicativa on la configuració urbana, els fluxos de mobilitat, els usos del sòl (zones comercials, turístiques, residencials, d'oci nocturn), i la presència d'objectius atractius condicionen les oportunitats delictives en cada entorn (Felson, 1998).

Així, en àrees urbanes densament poblades tendeixen a concentrar-se delictes contra el patrimoni (furts, robatoris amb força), incivilitats i conflictes de convivència, mentre que en entorns periurbans o rurals poden adquirir més rellevància altres fenòmens com els robatoris en habitatges aïllats o activitats delictives vinculades al medi ambient.

Aquesta distribució desigual ha estat àmpliament estudiada mitjançant eines d'anàlisi espacial. L'ús de sistemes d'informació geogràfica (GIS) permet identificar patrons de concentració delictiva —els anomenats *hotspots*—, que es defineixen com àrees amb una elevada densitat d'incidents en relació amb el seu entorn (Mohammed i Baiee, 2020). Aquestes concentracions no són aleatòries, sinó que responen a factors estructurals i oportunitats situacionals que afavoreixen la comissió del delictes.

La literatura acadèmica assenyala que la criminalitat està fortament condicionada per factors sociodemogràfics i econòmics. Elements com la desigualtat social, la precarietat econòmica o determinades dinàmiques demogràfiques contribueixen a explicar les diferències territorials en les taxes de delinqüència.

En aquest sentit, l'increment de la criminalitat en determinats contextos s'ha vinculat a la distribució desigual de recursos econòmics i a factors psicològics i conductuals. A escala territorial, això es tradueix en l'existència de zones amb major vulnerabilitat social on es concentren problemàtiques de seguretat.

Per analitzar aquesta realitat, és habitual recórrer a indicadors de vulnerabilitat territorial que permeten identificar àrees de risc. Entre aquests indicadors destaquen:

- Índexs socioeconòmics (atur, renda, desigualtat)
- Densitat i estructura poblacional
- Nivells de mobilitat i fluxos de població
- Característiques urbanístiques (il·luminació, accessibilitat, ús de l'espai)
- Històric d'incidents delictius

Aquests elements permeten construir diagnòstics territorials que són fonamentals per a la planificació de la seguretat. En el marc del sistema de seguretat pública de Catalunya, aquesta aproximació forma part d'una concepció integral de la seguretat, que combina prevenció, anàlisi i intervenció coordinada entre diferents actors institucionals (Pla General de Seguretat de Catalunya, 2007).

La dimensió territorial de la delinqüència es reflecteix directament en el model operatiu de la Policia de la Generalitat – Mossos d'Esquadra. El desplegament del cos s'ha estructurat precisament per adaptar-se a les característiques del territori, mitjançant àrees bàsiques policials, zones i regions que permeten ajustar la resposta policial a les realitats locals (Bas i Vilafranca, 1997).

Aquest model facilita:

- Una millor detecció de patrons delictius locals
- L'adaptació de les estratègies preventives segons el territori
- La coordinació entre unitats bàsiques i especialitzades

A més, les unitats operatives especialitzades (com les ARRO o les unitats d'investigació) intervenen en aquells contextos on la complexitat o intensitat del fenomen delictiu supera la capacitat dels dispositius territorials ordinaris, especialment en casos de delinqüència organitzada o situacions d'ordre públic (Revista Mossos, núm. 24, 2004).

CAPÍTOL 4. METODOLOGIA

Aquest apartat exposa el procediment metodològic seguit per dur a terme la recerca. La metodologia va adoptar una perspectiva quantitativa-descriptiva amb component territorial i es va estructurar en quatre fases consecutives: la delimitació de l'àmbit d'estudi, la recopilació de les fonts de dades, l'anàlisi dels recursos del desplegament policial i del fenomen delictiu, i la interpretació integrada dels resultats. Cadascun dels procediments descrits a continuació es correspon explícitament amb un dels subapartats del bloc de resultats (capítol 5), de manera que metodologia i resultats funcionen com a dues lectures paral·leles del mateix procés analític.

4.1 Enfocament metodològic

L'estudi va plantejar-se com una anàlisi quantitativa-descriptiva, complementada amb tractament cartogràfic i interpretació territorial. La diagnosi es va organitzar en dos blocs paral·lels (desplegament i delinqüència) amb la voluntat que ambdós dibuixessin imatges comparables del mateix territori: el primer mostrant què hi havia desplegat a la regió (recursos), i el segon què hi passava en termes delictius. Aquesta simetria estructural va ser una decisió metodològica explícita per fer possible, posteriorment, l'anàlisi relacional del bloc 5.3, on es creuen sistemàticament els resultats d'ambdues diagnosis.

4.2 Delimitació de l'àmbit d'estudi

L'objecte d'estudi es va delimitar des de dos punts de vista: el territorial i el temporal.

- **Delimitació territorial:** L'àmbit d'anàlisi escollit per al treball va ser el Camp de Tarragona (Figura 7), un territori d'interès per la seva diversitat geogràfica, demogràfica i socioeconòmica, que comporta una complexitat notable en la distribució dels recursos policials. A més, en diversos períodes recents ha registrat índexs delictius superiors a la mitjana catalana, fet que reforça la rellevància d'estudiar-ne les dinàmiques de seguretat pública.

El Camp de Tarragona està compost per diverses comarques (Tarragonès, Baix Penedès, Baix Camp, Alt Camp, Conca de Barberà i Priorat). Tanmateix, l'anàlisi no es va estructurar a partir de la divisió comarcal sinó de la divisió pròpia del cos: la RP del Camp de Tarragona, una de les nou regions del desplegament dels Mossos d'Esquadra, i les quatre ABP que la conformen: Alt Camp – Conca de Barberà, Baix Camp – Priorat, Baix Penedès i Tarragonès. Aquesta unitat d'anàlisi es va escollir perquè és la unitat operativa real del cos i la unitat de desagregació disponible a la pràctica totalitat dels *datasets* utilitzats.

- **Delimitació temporal:** L'estudi va comprendre el període **2011-2025**, equivalent a quinze anys complets. Aquest horitzó es va seleccionar perquè permetia observar tendències consolidades i identificar punts d'inflexió rellevants, com l'efecte de la pandèmia del 2020. L'any 2026 es va excloure explícitament perquè, en el moment de descàrrega de les dades, només disposava de quatre mesos de registres, no comparables amb la resta d'anys.

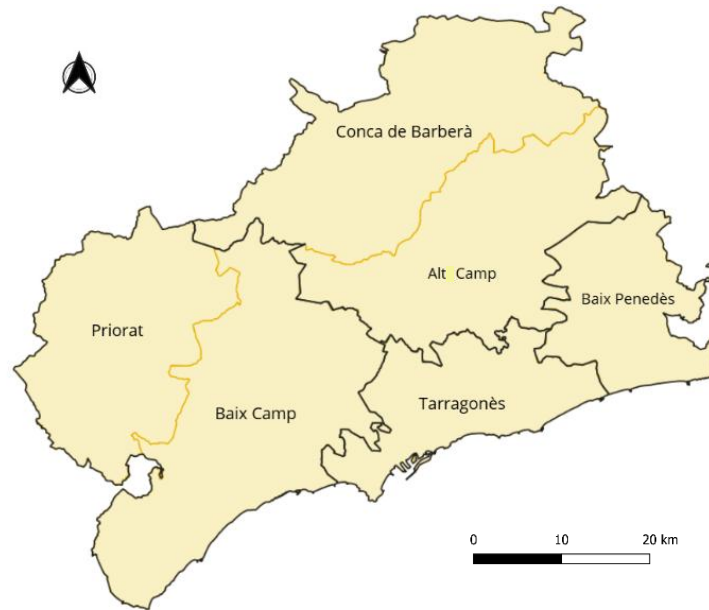

Figura [7]: Camp de Tarragona dividit per ABP. (Les línies grogues delimiten les comarques dins de cada ABP)

Autoria: elaboració pròpia

Font: Dades obertes de la Generalitat de Catalunya – Mossos d'Esquadra i l'ICGC.

4.3 Recopilació de les fonts de dades

Es van utilitzar set fonts d'informació oficials, totes elles públiques i accessibles a través de portals de dades obertes. Els datasets de personal operatiu, dependències, parc mòbil, patrulles diàries i fets penals coneguts es van descarregar del portal de dades obertes de la Generalitat de Catalunya (Departament d'Interior, s.d.), en format CSV o Excel, durant la fase inicial del treball. La cartografia base i la capa de límits administratius de les ABP es van obtenir de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya (ICGC, s.d.), i les dades demogràfiques de població per ABP es van consultar a través de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT, s.d.). La selecció va respondre a la necessitat de cobrir paral·lelament l'anàlisi del desplegament (bloc 5.1) i la del fenomen delictiu (bloc 5.2):

Font / Dataset	Identificador	Període	Ús al treball
Personal operatiu per categoria i àmbit territorial	rzav-tcvv	2012-2025	5.1.2
Dependències de la PG-ME	(DOC)	2018-2025	5.1.1
Parc mòbil (vehicles) de la DGP	dxmg-6d92	2011-2025	5.1.3
Mitjana de patrulles diàries de la PG-ME	(DOC)	2012-2025	5.1.4
Fets penals coneguts, fets resolts i detencions	(DOC)	2011-2025	5.2.1 – 5.2.4
Padró d'habitants per ABP	IDESCAT	2025	Càlcul de ràtios
Capa SIG d'ABP i cartografia base	ICGC	—	Tractament cartogràfic

Taula [1]: Recopilació de fonts utilitzades (bloc 1 i 2)

Autoria: elaboració pròpia

Font: Dades obertes de la Generalitat de Catalunya – Mossos d'Esquadra i l'ICGC.

4.4 Procediment d'anàlisi

L'anàlisi es va estructurar paral·lelament als dos primers blocs de resultats, mantenint per a cada subapartat una acció metodològica explícita.

4.4.1 Diagnosi del desplegament policial (bloc 5.1)

Anàlisi de l'estructura organitzativa i la infraestructura (corresponent a 5.1.1). Es va elaborar un inventari de totes les dependències policials de la regió, classificades per ABP i per tipologia (comissaria d'ABP, comissaria de districte, oficina policial, unitat especialitzada). A partir d'aquest inventari es va construir una taula sintètica (Taula 2) i es van identificar les principals lògiques territorials del desplegament (centralitat urbana, cobertura interior, especialització funcional i adaptació a la litoralitat). La distribució espacial es va representar cartogràficament amb QGIS (Figures 7 i 8), creuant la localització de les dependències amb la densitat poblacional municipal.

Anàlisi dels recursos humans (corresponent a 5.1.2). A partir del *dataset Personal operatiu per categoria i àmbit territorial*, filtrat per la RP Camp de Tarragona i les seves quatre ABP, es van agregar les vuit categories professionals del cos (de Mosso/a fins a Major) i es va calcular la mitjana anual del període 2012-2025 per a cada ABP. Aquest valor es va relativitzar per la població resident de cada àmbit, obtenint la ràtio d'efectius per cada 10.000 habitants. Paral·lelament, es va analitzar la composició del cos per sexe i franges d'edat, comparant la distribució de Catalunya amb la de la regió.

Anàlisi dels recursos materials i la mobilitat (corresponent a 5.1.3). Es va treballar amb el *dataset Parc mòbil (vehicles) de la DGP*. En aquest cas calia advertir d'una limitació metodològica important: el *dataset* no estava desagregat per àmbit territorial. Per aquest motiu la informació es va presentar exclusivament com a context global del cos a Catalunya, analitzant l'evolució temporal del parc mòbil entre 2011 i 2025 i la seva composició per tipologia de vehicle en l'any més recent.

Anàlisi de la capacitat operativa (corresponent a 5.1.4). Es va treballar amb el *dataset Mitjana de patrulles diàries de la PG-ME, per àmbit geogràfic*, prenent com a referència la sèrie 2012-2025. Es van calcular el nombre absolut de patrulles per ABP i la ràtio per cada 10.000 habitants. Aquest subapartat es va tancar amb una taula síntesi (Taula 4) que recollia, per a cada ABP, tots els indicadors del bloc 5.1: població, dependències, efectius, patrulles i les seves ràtios.

4.4.2 Diagnosi del fenomen delictiu (bloc 5.2)

Per al conjunt del bloc 5.2 es va treballar amb un únic *dataset* central: *Fets penals coneguts, fets coneguts resolts i detencions*. Aquest *dataset* proporcionava, amb desagregació mensual i per ABP, les tres mètriques principals d'aquest bloc, així com una classificació dels delictes en 31 categories segons el Codi Penal. La granularitat mensual es va agregar a totals anuals.

Anàlisi del volum i l'evolució temporal de la delinqüència (corresponent a 5.2.1). Es van agregar els registres mensuals a totals anuals i es van calcular dues sèries temporals paral·leles: una

per a la RP Camp de Tarragona i una altra per al conjunt de Catalunya (excloent la “Regió Virtual”, catalogació residual del *dataset*). Per fer comparables ambdues sèries (de magnituds molt diferents), es van transformar en valors indexats amb base 100 a l'any 2011, expressant així la variació proporcional respecte al nivell inicial. Es van calcular també les variacions interanuals i el percentatge de la regió sobre el total català. Aquest tractament va permetre identificar tres fases evolutives diferenciades: descens 2011-2016, divergència 2017-2019 i recuperació post-COVID 2020-2025.

Anàlisi de la distribució territorial dels fets penals coneguts per ABP (corresponent a 5.2.2). Es van agregar els fets coneguts per ABP per al període 2011-2025 i se'n va calcular la mitjana anual. Aquest valor es va relativitzar per la població resident, obtenint la ràtio de fets penals per cada 10.000 habitants. Els resultats es van representar gràficament mitjançant una doble visualització: una gràfica de barres i línia (Gràfica 8) i un mapa coropleta (Figura 10, elaborat amb QGIS) que mostrava la intensitat delictiva per ABP. Es va comprovar la consistència dels resultats amb subperíodes alternatius (mitjana 2021-2025 i any 2025 aïllat) per garantir la robustesa de les conclusions.

Anàlisi de la tipologia delictiva (corresponent a 5.2.3). Es van inventariar les 31 categories del Títol del Codi Penal presents al *dataset* i, per simplificar la lectura sense pèrdua significativa de representativitat, es van seleccionar les sis tipologies amb major volum, que conjuntament cobrien el 93,76 % dels fets registrats; les vint-i-cinc restants es van agrupar sota l'epígraf *Altres*. Per a cada tipologia es va calcular la composició percentual sobre el conjunt regional i les ràtios per 10.000 habitants per a cada ABP. La comparació entre ABP es va representar mitjançant un mapa de calor (Gràfica 9, panell b) i una taula completa de valors (Taula 6).

Anàlisi de la resolució i les detencions com a resposta del cos a la delinqüència (corresponent a 5.2.4). Es van calcular dos indicadors clau: la taxa de resolució, expressada com a percentatge dels fets coneguts que es resolen ($\text{resolts} / \text{coneguts} \times 100$), i la ràtio de detencions per 10.000 habitants. Tots dos indicadors es van calcular per ABP (mitjana 2011-2025) i a escala temporal per al conjunt de la regió. El bloc es va tancar amb una taula síntesi (Taula 7) que recollia tots els indicadors del bloc 5.2 desagregats per ABP, paral·lela en estructura a la Taula 4 del bloc 5.1.

4.4.3 Anàlisi relacional entre desplegament i fenomen delictiu (bloc 5.3)

El bloc 5.3 no incorpora cap dataset nou: creua els indicadors ja calculats als blocs 5.1 i 5.2 per construir mesures relacionals que expressin, per a cada ABP, el grau d'ajust entre la dotació de recursos i la pressió delictiva que ha d'atendre. L'anàlisi s'estructura en quatre subapartats progressius.

Anàlisi dels indicadors relatius i el desajust respecte la mitjana (corresponent a 5.3.1). Es van reunir, per a cada ABP, els tres indicadors per cada 10.000 habitants ja obtinguts als blocs anteriors —fets penals coneguts, efectius i patrulles diàries— en una taula única (Taula 8). Per a cadascun d'aquests tres indicadors es va calcular també la mitjana regional (el valor conjunt del

Camp de Tarragona) i, a partir d'aquesta, el desajust de cada ABP com la diferència absoluta entre el seu valor i la mitjana regional (valor de l'ABP – mitjana regional), recollida a la Taula 9. Un desajust positiu indica un valor per sobre de la mitjana regional; un desajust negatiu, per sota.

Anàlisi de la càrrega operativa per recurs (corresponent a 5.3.2). Es van calcular quatre indicadors de càrrega operativa per a cada ABP, dividint el volum mitjà anual de fets penals coneguts (bloc 5.2) pels recursos disponibles (bloc 5.1): fets coneguts per efectiu ($\text{fets} \div \text{efectius}$) i fets coneguts per patrulla diària ($\text{fets} \div \text{patrulles}$). Els altres dos indicadors —efectius per cada 100 fets i patrulles per cada 100 fets— s'obtenen com els inversos multiplicats per 100 ($\text{efectius} \div \text{fets} \times 100$; $\text{patrulles} \div \text{fets} \times 100$) i ofereixen una lectura complementària: quants recursos hi ha disponibles per cada 100 fets, en lloc de quants fets ha d'atendre cada recurs.

Anàlisi dels resultats operatius i el temps de resposta (corresponent a 5.3.3). Es van calcular cinc indicadors de resposta del cos per a cada ABP: la taxa de resolució ponderada ($\text{fets resolts} \div \text{fets coneguts} \times 100$, ponderada per volum anual), el volum mitjà anual de detencions i de fets resolts, i tots dos relativitzats per efectiu ($\text{detencions} \div \text{efectius}$; $\text{fets resolts} \div \text{efectius}$). Aquest subapartat es va completar amb l'anàlisi del temps de resposta a fets urgents, indicador disponible només a escala de regió policial (no desagregat per ABP), que es va utilitzar per contextualitzar el Camp de Tarragona dins el conjunt de Catalunya.

Síntesi territorial integrada (corresponent a 5.3.4). Per facilitar-ne la lectura conjunta, cadascun dels indicadors numèrics anteriors —pressió delictiva, dotació relativa de recursos, càrrega operativa i resultats operatius— es va traduir en una categoria qualitativa (Baixa, Intermitèdia, Alta o Molt alta) mitjançant una valoració interpretativa de la posició de cada ABP dins el rang de valors observats per a cada indicador, sense aplicar un llindar estadístic ni un rànquing formal predefinit. La categoria de resultats operatius integra, en concret, la taxa de resolució ponderada i els fets resolts per efectiu. Aquesta classificació qualitativa és la que es recull a la Taula 14 i és també la base sobre la qual es defineixen els quatre perfils territorials d'ABP presentats a la discussió (bloc 6), que combinen les quatre dimensions en una tipologia única per a cada àrea.

La representació cartogràfica d'aquests resultats es va elaborar amb QGIS 3.42, utilitzant com a capa base els límits administratius de les ABP facilitats per l'ICGC. La unió entre la capa SIG i les dades estadístiques calculades es va realitzar mitjançant el nom de l'ABP com a camp clau.

4.5 Síntesi i interpretació

Cadascun dels dos blocs de diagnosi es va tancar amb una taula síntesi (Taula 4 per al desplegament i Taula 7 per al fenomen delictiu) que reorganitzava els principals indicadors per ABP. Aquesta estructura paral·lela va ser una decisió metodològica conscient: ambdues taules havien de ser visualment comparables perquè l'anàlisi relacional del bloc 5.3 pogués creuar-les de manera directa, identificant els punts de coincidència i de tensió entre el desplegament del cos i la pressió delictiva del territori.

CAPÍTOL 5. RESULTATS

Els resultats del present estudi es presenten amb un enfocament territorial i operatiu, amb l'objectiu d'analitzar com es distribueixen els recursos policials i com es relacionen amb els patrons de delinqüència dins de la RP del Camp de Tarragona. L'apartat s'estructura en tres blocs articulats de manera progressiva, del més descriptiu al més analític:

- Bloc 1 — **Diagnosi del desplegament policial** (5.1). Caracteritza els recursos que sustenten l'acció policial al territori, organitzats en quatre dimensions: l'estructura organitzativa i la infraestructura, els recursos humans, els recursos materials i els recursos operatius. Aquest bloc descriu què hi ha desplegat sobre el territori.
- Bloc 2 — **Diagnosi de la delinqüència** (5.2). Analitza els patrons espacials i temporals dels delictes registrats a la regió, la seva evolució i les principals tipologies. Aquest bloc descriu què passa al territori en matèria delictiva.
- Bloc 3 — **Anàlisi relacional** (5.3). Encreua els dos blocs anteriors per valorar fins a quin punt el desplegament respon a la pressió delictiva i amb quina efectivitat ho fa. Incorpora indicadors operatius que permeten avaluar la càrrega de treball del cos i l'eficàcia funcional de cada àmbit territorial.

5.1 Diagnosi territorial del desplegament policial a la Regió Policial del Camp de Tarragona

Aquest primer bloc de resultats té per objectiu oferir una fotografia ordenada i comparable dels recursos que sustenten el desplegament dels Mossos d'Esquadra al Camp de Tarragona. Aquesta diagnosi constitueix la base prèvia per a l'anàlisi posterior de la delinqüència (5.2) i de la relació entre desplegament i pressió delictiva (5.3).

L'anàlisi s'estructura en quatre dimensions complementàries, ordenades de manera progressiva (de l'estructura física al funcionament operatiu). En primer lloc s'examina l'estructura organitzativa i la xarxa d'infraestructures policials (5.1.1). Tot seguit es caracteritzen els recursos humans del cos i la seva distribució per ABP (5.1.2). En tercer lloc s'introdueix la dimensió material a través del parc mòbil disponible (5.1.3). Finalment, es valoren els recursos operatius desplegats sobre el territori, mesurats a partir de les patrulles diàries i la seva intensitat per ABP (5.1.4).

5.1.1 Estructura organitzativa i infraestructura

Aquest subapartat presenta la base organitzativa i física del desplegament dels Mossos d'Esquadra al Camp de Tarragona: les unitats territorials que estructuraven la RP, la xarxa de dependències que la materialitza i la seva relació amb la geografia del territori.

La distribució territorial dels recursos policials a la RP del Camp de Tarragona respon als criteris operatius i geogràfics establerts a l'estructura jeràrquica del cos. Tal com s'ha explicat a l'apartat 3.1.2, les RP i les ABP constitueixen els nivells fonamentals per a l'assignació de recursos i la distribució de serveis policials de proximitat. En aquest cas, l'anàlisi se centra en la RP del Camp de Tarragona, entesa no només com un espai geogràfic sinó com una unitat operativa amb estructura interna pròpia, definida pel desplegament institucional del cos.

Dins d'aquesta regió, el desplegament s'articula a través de quatre Àrees Bàsiques Policials, que agrupen diferents municipis sota una mateixa estructura operativa:

- **ABP Alt Camp – Conca de Barberà**
- **ABP Baix Camp – Priorat**
- **ABP Baix Penedès**
- **ABP Tarragonès**

El desplegament dins de cada ABP es concreta a través d'una xarxa de **dependències policials** de diferent tipologia, que permeten adaptar la presència policial a les característiques del territori. La Taula 2 recull la totalitat d'aquestes dependències, classificades per ABP, tipus i any d'implantació.

A partir de la Taula 2 es poden distingir quatre tipus d'unitats que coexisteixen dins de la regió:

- **Comissaries d'ABP**, que actuen com a nucli principal de comandament i coordinació operativa
- **Comissaries de districte**, que reforcen la cobertura territorial en zones específiques
- **Oficines policials**, orientades a l'atenció ciutadana i serveis concrets
- **Unitats especialitzades**, com l'Àrea Regional de Trànsit

Regió Policial	Nombre	Tipus	Any
ABP Alt Camp - C. de Barberà:	Mossos d'Esquadra a Valls	ABP	2019
	Mossos d'Esquadra a Montblanc	Comissaria de districte	2019
ABP Baix Camp - Priorat:	Mossos d'Esquadra a Reus	ABP	2019
	Mossos d'Esquadra a l'Aeroport de Reus	Oficina Policial	2018
	Mossos d'Esquadra a Falset	Comissaria de districte	2020
	Mossos d'Esquadra a Cambrils	Comissaria de districte	2018
ABP Baix Penedès:	Mossos d'Esquadra al Vendrell	ABP	2020
ABP Tarragonès:	Mossos d'Esquadra a Tarragona (Camp Clar)	ABP	2018
	Mossos d'Esquadra a Salou / Vila-seca	Comissaria de districte	2020
	Mossos d'Esquadra a Tarragona	Oficina Policial	2019
	Àrea Regional de Trànsit Mossos d'Esquadra	Àrea Regional de Trànsit	2020

Taula [2]: Distribució de les dependències policials de la RP del Camp de Tarragona segons tipologia i any d'implantació

Autoria: elaboració pròpia

La Figura 8 representa cartogràficament la localització de les dependències dins de la regió. Els equipaments es concentren a municipis com Valls, Montblanc, Reus, Falset, Cambrils, el Vendrell, Tarragona o Salou/Vila-seca. Paral·lelament, s'observa la implantació d'unitats en espais amb funcions específiques, com l'Aeroport de Reus o l'Àrea Regional de Trànsit.

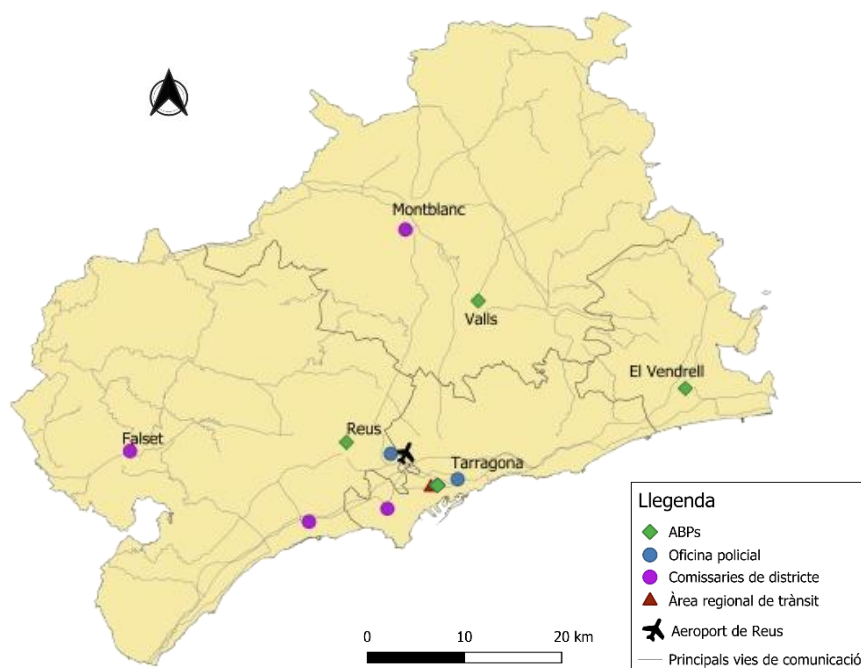

Figura [8]: Distribució territorial de les ABP i de les dependències policials a la RP del Camp de Tarragona

Autoria: elaboració pròpia

Font: Dades obertes de la Generalitat de Catalunya – Mossos d'Esquadra (dependències policials) i l'ICGC.

La Taula 3 sintetitza quatre lògiques territorials identificables a partir d'aquesta distribució: centralitat urbana, cobertura interior, especialització funcional i adaptació a la litoralitat i el turisme. Cadascuna d'aquestes lògiques respon a un patró diferenciats de necessitats territorials: mentre que la centralitat urbana concentra recursos allà on la densitat de població i l'activitat econòmica són més altes, la cobertura interior prioritza garantir una presència mínima en zones de baixa densitat demogràfica. Per la seva banda, l'especialització funcional i l'adaptació a la litoralitat reflecteixen com el desplegament s'ajusta a activitats concretes del territori, com la indústria, el turisme o la mobilitat estacional.

Lògica territorial	Exemple	Funció principal
Centralitat urbana	Tarragona, Reus, el Vendrell, Valls	Concentració de comandament i serveis
Cobertura interior	Falset, Montblanc	Accessibilitat territorial en espais menys densos
Especialització funcional	Aeroport de Reus, ART	Resposta a infraestructures i mobilitat
Litoralitat i turisme	Salou/Vila-seca, Cambrils	Adaptació a fluxos estacionals i demanda turística

Taula [3]: Lògiques territorials del desplegament de les dependències policials a la RP del Camp de Tarragona

Autoria: elaboració pròpia

Font: Dades obertes de la Generalitat de Catalunya – Mossos d'Esquadra (catàleg de dependències policials).

La Figura 9 incorpora la densitat poblacional municipal per situar la xarxa de dependències en el context demogràfic del territori. Les dependències se situen preferentment en municipis amb densitats elevades o amb funcions urbanes destacades (especialment a l'eix Tarragona–Reus, al litoral central i al Baix Penedès), però també mantenen presència en àmbits interiors amb densitats més baixes.

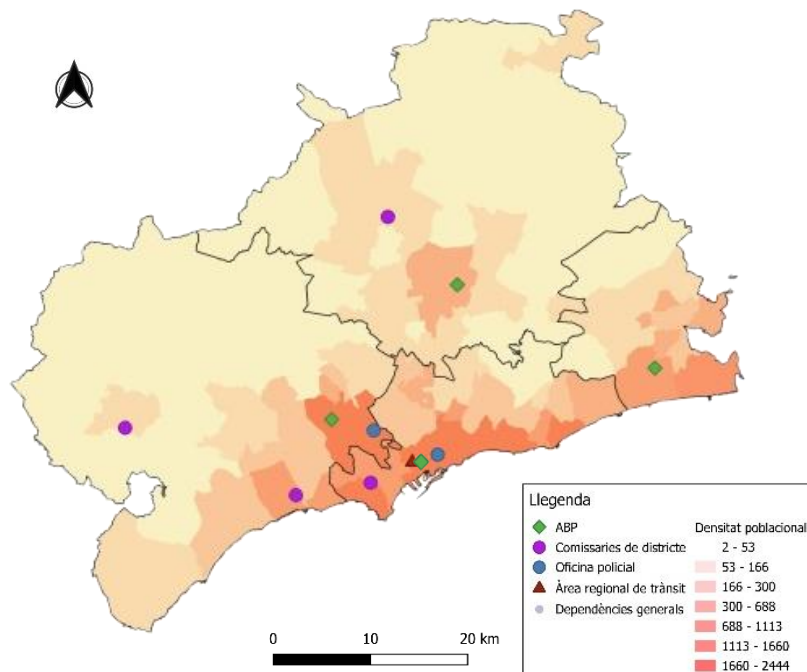

Figura [9]: Relació entre densitat poblacional i localització de les dependències policials a la RP del Camp de Tarragona.

Autoria: elaboració pròpia

Font: Dades obertes de la Generalitat de Catalunya – Mossos d'Esquadra; ICGC (Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya); IDESCAT

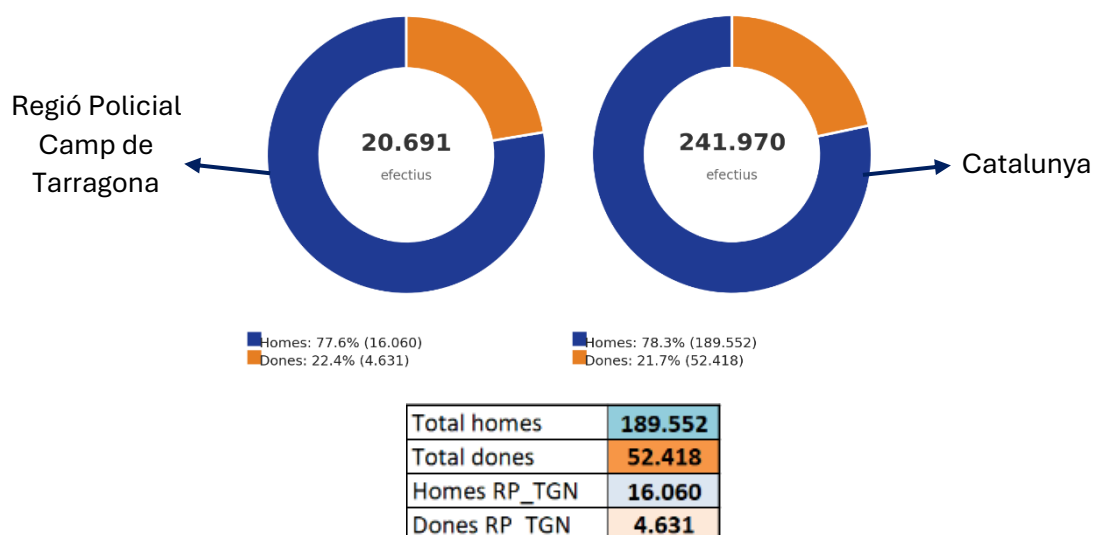
A continuació s'analitzen els recursos humans (5.1.2), materials (5.1.3) i operatius (5.1.4) que actuen sobre aquesta estructura física.

5.1.2 Recursos humans

Aquest subapartat caracteritza la plantilla del cos de Mossos d'Esquadra a la RP del Camp de Tarragona. L'anàlisi parteix d'una contextualització general a escala de Catalunya i avança progressivament cap a la dimensió territorial, examinant primer la composició per sexe i franges d'edat i, finalment, la distribució dels efectius entre les quatre ABP que conformen la regió.

a) Composició general del cos

Per emmarcar la diagnosi dels recursos humans, la Gràfica 1 compara la composició per sexe del personal operatiu del cos a dos àmbits: el conjunt de Catalunya i la RP del Camp de Tarragona, per al període 2012-2025. A escala catalana, el 78,3 % del personal és masculí (189.552 efectius) i el 21,7 % restant (52.418) correspon a dones. Al Camp de Tarragona la distribució és pràcticament idèntica (77,6 % d'homes i 22,4 % de dones), amb una presència femenina lleugerament superior a la mitjana catalana.

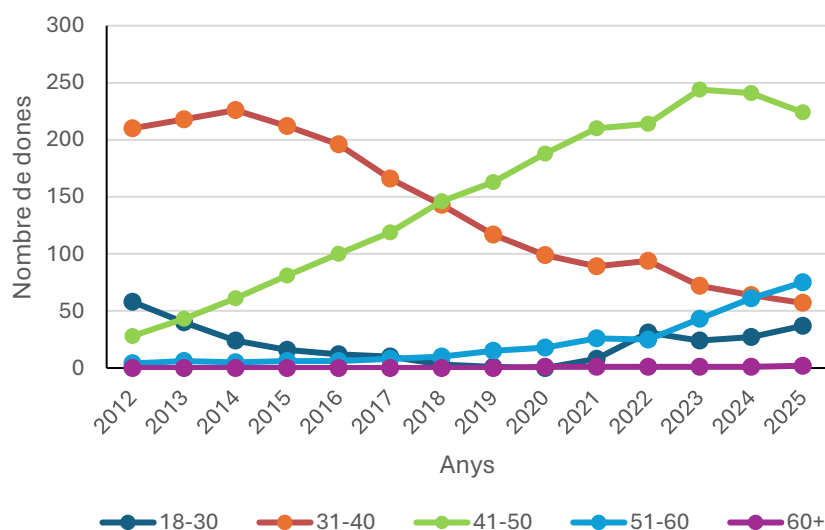

Gràfica [1]: Distribució del personal operatiu del cos de Mossos d'Esquadra per sexe (Catalunya, 2012-2025).

Autoria: elaboració pròpia

b) Distribució per sexe i franja d'edat al Camp de Tarragona

L'anàlisi desagregada per sexe i franges d'edat permet observar les tendències demogràfiques internes del cos dins de la regió. La Gràfica 2 representa l'evolució de la plantilla femenina entre 2012 i 2025: les dones es concentren majoritàriament en franges d'edat intermèdies (31-50 anys), mentre que els grups més joves (18-30 anys) i més veterans (51-60 anys) hi tenen una presència sensiblement menor.

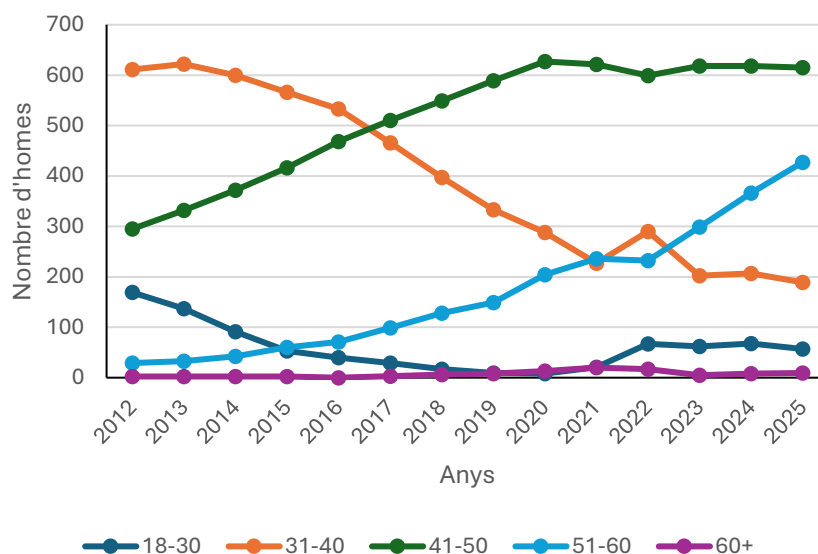

Gràfica [2]: Distribució de les efectius femenins per franges d'edat a la RP del Camp de Tarragona (2012-2025).

Autoria: elaboració pròpia

Font: Dades obertes de la Generalitat de Catalunya – Mossos d'Esquadra

En el cas dels homes (Gràfica 3), el volum global és substancialment més elevat i la presència destaca tant en les franges intermèdies (31-50 anys) com en les més veteranes (51-60 anys).

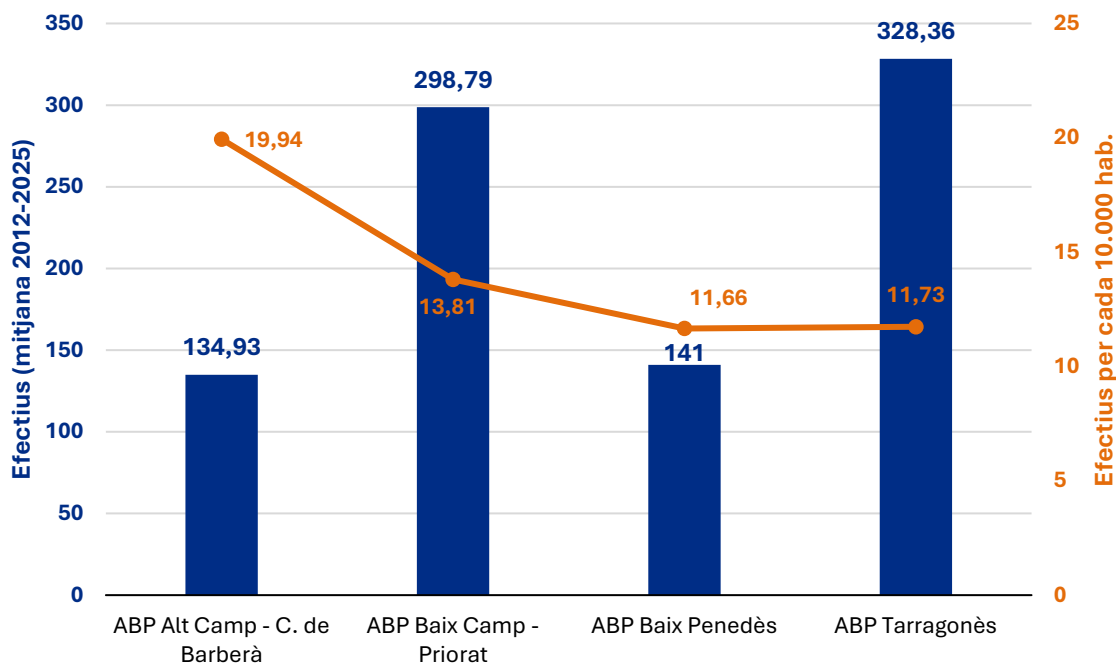
Gràfica [3]: Distribució de les efectius masculins per franges d'edat a la RP del Camp de Tarragona (2012-2025).

Autoria: elaboració pròpia

Font: Dades obertes de la Generalitat de Catalunya – Mossos d'Esquadra

c) Distribució territorial dels efectius per ABP

Més enllà de la composició demogràfica, resulta essencial conèixer com es reparteixen aquests efectius dins de la RP. La Gràfica 4 mostra la mitjana d'efectius a cada ABP (mitjana 2012-2025) així com la ràtio d'efectius per cada 10.000 habitants. Les dades s'han calculat a partir del *dataset Personal operatiu per categoria i àmbit territorial* (Dades Obertes de la Generalitat de Catalunya), agregant totes les categories professionals del cos.

Gràfica [4]: Mitjana d'efectius i efectius per cada 10.000 habitants per ABP al Camp de Tarragona (2012-2025).

Autoria: elaboració pròpia

Font: Dades obertes de la Generalitat de Catalunya – Mossos d'Esquadra

En termes absoluts, l'ABP Tarragonès (328,36 efectius de mitjana) i l'ABP Baix Camp – Priorat (298,79) concentren les plantilles més nombroses, en correspondència amb la seva població més elevada. Les ABP Alt Camp – Conca de Barberà (134,93) i Baix Penedès (141,00) presenten les plantilles més reduïdes. En valors relatius per població, l'ordenament canvia parcialment: l'ABP Alt Camp – Conca de Barberà presenta la ràtio més elevada (19,94 efectius per cada 10.000 habitants), mentre que l'ABP Baix Penedès registra la més baixa (11,66). Les ABP Tarragonès i Baix Camp – Priorat se situen en posicions intermèdies (11,73 i 13,81, respectivament).

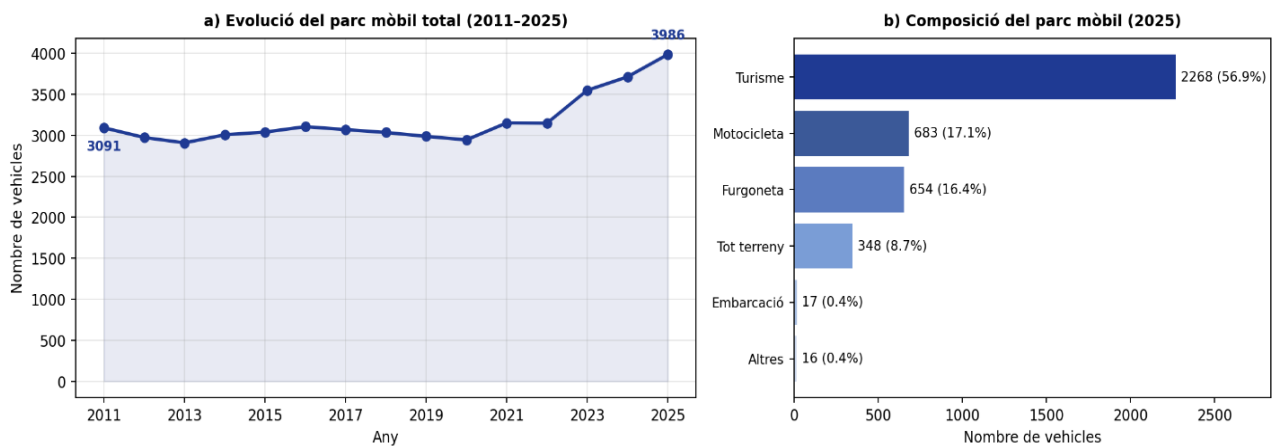
A continuació s'analitzen els recursos materials que complementen aquesta dotació humana (5.1.3).

5.1.3 Recursos materials i mobilitat

Aquest subapartat aborda la dimensió material del desplegament: el conjunt de vehicles que conformen el parc mòbil del cos.

Les dades provenen del *dataset* Parc mòbil (vehicles) de la Direcció General de la Policia (Dades Obertes de la Generalitat de Catalunya, identificador dxmg-6d92), que recull la composició i l'evolució del parc per tipologia i any. Cal advertir d'una limitació metodològica rellevant: aquest *dataset* no està desagregat per àmbit territorial, sinó que ofereix únicament l'inventari global del cos al conjunt de Catalunya. Per aquest motiu, els recursos materials no poden incorporar-se a l'anàlisi comparativa per ABP i es presenten exclusivament com a context general del desplegament.

La Gràfica 5 sintetitza, en dos panells, l'evolució temporal del parc mòbil entre 2011 i 2025 (panell a) i la seva composició actual per tipologia de vehicle (panell b).

Gràfica [5]: Parc mòbil de la Direcció General de la Policia (Catalunya, 2011-2025).

Autoria: elaboració pròpia

Font: Dades obertes de la Generalitat de Catalunya – Mossos d'Esquadra

Pel que fa a l'evolució (panell a), el parc mòbil s'ha mantingut relativament estable al voltant dels 3.000 vehicles entre 2011 i 2020. A partir d'aquest any mostra un creixement marcat, passant de 2.944 vehicles el 2020 a 3.986 el 2025 (un increment proper al 25 % en cinc anys).

En quant a la composició (panell b), el parc està dominat pels vehicles d'ús general: els turismes representen el 57 % del total (2.268 unitats), seguits per les motocicletes (17 %, 683 unitats) i les furgonetes (16 %, 654 unitats). El terç restant es distribueix entre vehicles tot terreny (9 %) i una

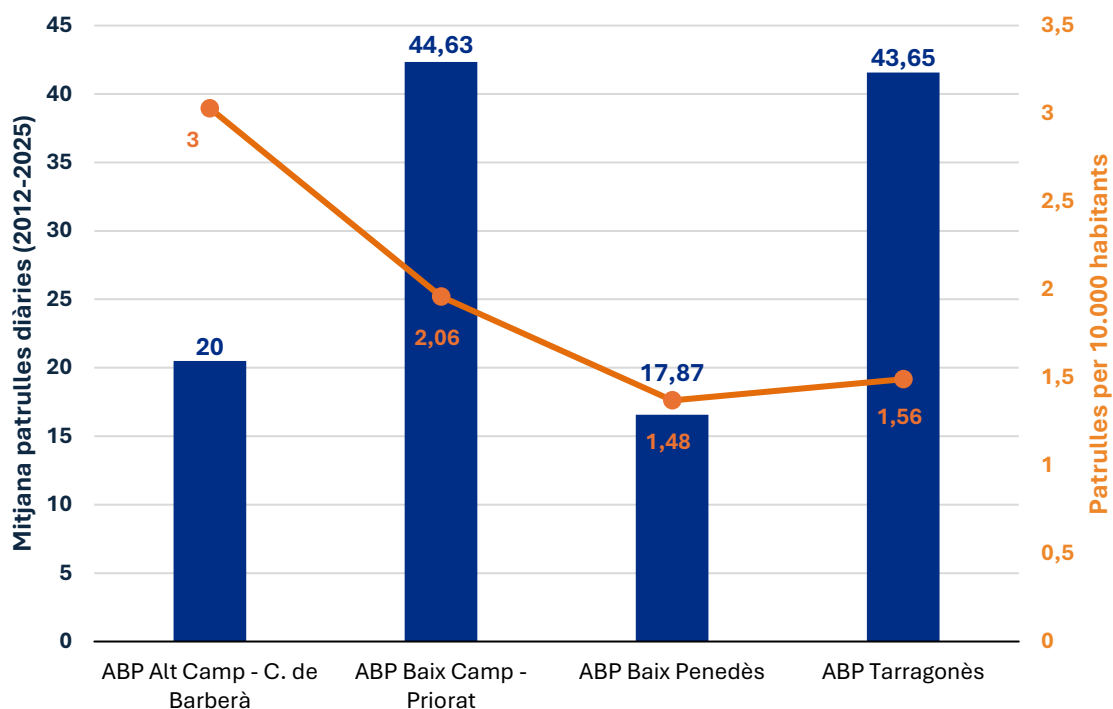
cua d'unitats especialitzades (embarcacions, helicòpters, segways i vehicles per al trasllat de detinguts) que representen una proporció minoritària del conjunt.

A continuació s'analitza la capacitat operativa amb què es projecten aquests recursos materials sobre el territori (5.1.4).

5.1.4 Capacitat operativa i recursos policials

Aquest darrer subapartat del bloc 5.1 aborda la dimensió més dinàmica del desplegament: la capacitat operativa, mesurada a través de l'activitat de patrulles desplegada diàriament sobre el territori.

L'indicador més representatiu d'aquesta dimensió és la **mitjana de patrulles diàries per ABP**. La dada s'extreu del *dataset Mitjana de patrulles diàries de la Policia de la Generalitat – Mossos d'Esquadra, per àmbit geogràfic* (Dades Obertes de la Generalitat de Catalunya), referit a la sèrie 2012-2025. La Gràfica 6 representa el nombre absolut de patrulles per ABP juntament amb la ràtio de patrulles per cada 10.000 habitants.

Gràfica [6]: Mitjana de patrulles diàries i patrulles per cada 10.000 habitants per ABP al Camp de Tarragona (2012-2025).

Autoria: elaboració pròpia

Font: Dades obertes de la Generalitat de Catalunya – Mossos d'Esquadra

En termes absoluts, les ABP Baix Camp – Priorat (44,63 patrulles/dia) i Tarragonès (43,65) concentren la major activitat operativa. Les ABP Alt Camp – Conca de Barberà (20) i Baix Penedès (17,87) registren les xifres més baixes. En valors relatius per població, l'ordenament canvia: l'ABP Alt Camp – Conca de Barberà presenta la ràtio més elevada (3 patrulles per cada 10.000 habitants), seguida del Baix Camp – Priorat (2,06), mentre que les ABP Tarragonès (1,56) i Baix Penedès (1,48) registren les ràtios més contingudes.

Síntesi del desplegament: visió integrada dels recursos per ABP

Per oferir una visió integrada del conjunt de recursos analitzats al llarg del bloc 5.1, la Taula 4 sintetitza, per a cada ABP del Camp de Tarragona, els principals indicadors descrits fins ara: la població, el nombre de dependències policials, els efectius mitjans, les patrulles diàries i les ràtios per cada 10.000 habitants.

Paràmetre	ABP Alt Camp – C. de Barberà	ABP Baix Camp – Priorat	ABP Baix Penedès	ABP Tarragonès	CAMP DE TARRAGONA
Població (2025)	67.684	216.362	120.977	279.928	684.951
Dependències	2	4	1	4	11
Mitjana patrulles diàries (mitjana 2012-2025)	20	44,63	17,87	43,65	126,59
Patrulles per 10.000 hab.	3	2,06	1,48	1,56	1,85
Efectius (mitjana 2012-2025)	135	298,79	141	328,36	903
Efectius per 10.000 hab.	19,94	13,81	11,66	11,73	13

Taula [4]: Síntesi dels recursos del desplegament policial per ABP Regió Policial del Camp de Tarragona

Autoria: elaboració pròpia

Font: Dades obertes de la Generalitat de Catalunya – Mossos d'Esquadra

Les ràtios per habitant indiquen un ordenament consistent entre les diferents dimensions de recursos analitzades: l'ABP Alt Camp – Conca de Barberà presenta les ràtios més elevades en efectius (19,94/10k hab.) i patrulles (3/10k hab.); el Baix Camp – Priorat se situa en una posició intermèdia (13,81 i 2,06 respectivament); i les ABP Tarragonès (11,73 i 1,56) i Baix Penedès (11,66 i 1,48) presenten les ràtios més contingudes en ambdós indicadors.

Aquest bloc dibuixa el panorama dels recursos disponibles a cada ABP del Camp de Tarragona. El bloc següent (5.2) analitza el fenomen delictiu que aquests recursos atenen.

5.2 Diagnosi territorial i temporal de la delinqüència a la Regió Policial del Camp de Tarragona

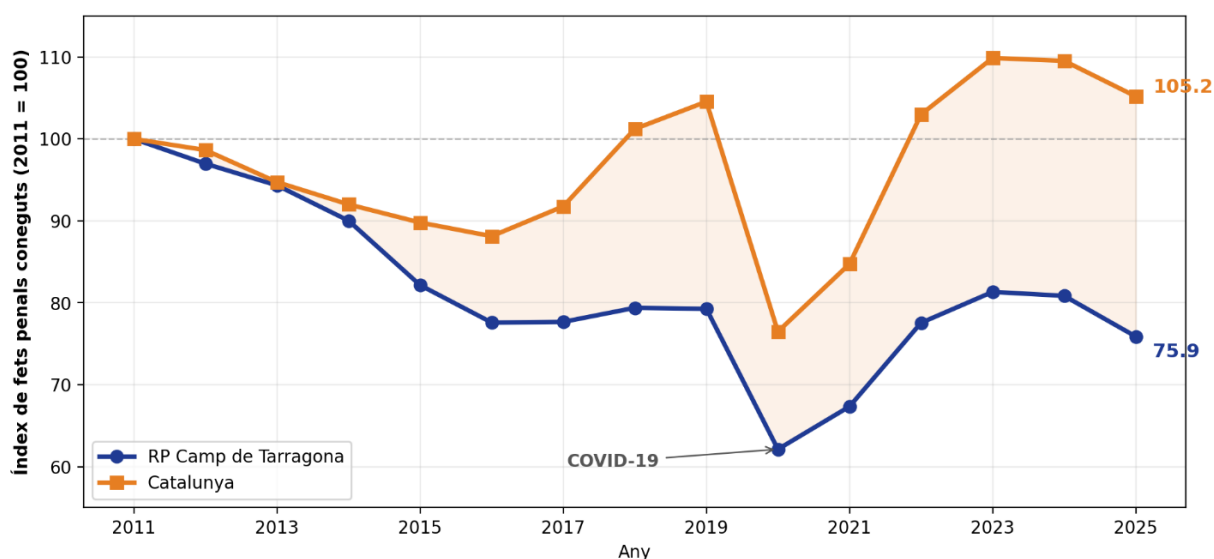
Caracteritzats els recursos del desplegament policial al bloc anterior, aquest segon bloc de resultats analitza el fenomen delictiu que aquests recursos han d'atendre. L'objectiu és oferir una diagnosi territorial i temporal de la delinqüència a la RP del Camp de Tarragona, identificant-ne el volum, l'evolució en el temps, la distribució espacial i les tipologies dominants. Aquesta diagnosi constitueix el complement natural del bloc 5.1: si el primer descriu *què hi ha* al territori en termes de recursos, el present descriu *què passa* al territori en termes delictius. El bloc 5.3 creuarà posteriorment ambdues dimensions per valorar-ne l'encaix.

L'anàlisi s'estructura en quatre subapartats que avancen del general al particular. En primer lloc s'examina el volum global i l'evolució temporal de la delinqüència durant el període d'estudi (5.2.1). Tot seguit s'analitza la distribució territorial dels fets penals entre les ABP que conformen la regió (5.2.2). En tercer lloc es desagrega el fenomen per tipologia delictiva, identificant els perfils dominants a cada àmbit (5.2.3). Finalment, es valora la resposta del cos a través de la taxa de resolució dels fets coneguts i el volum de detencions (5.2.4). El bloc es tanca amb una taula síntesi (Taula 7), paral·lela a la Taula 4 del 5.1, que recull els principals indicadors delictius per a cada ABP.

5.2.1 Volum i evolució temporal de la delinqüència

Aquest primer subapartat caracteritza el volum global de la delinqüència registrada a la RP del Camp de Tarragona durant el període 2011-2025 i en compara l'evolució amb la del conjunt de Catalunya.

La Gràfica 7 representa l'evolució dels fets penals coneguts a la RP del Camp de Tarragona i al conjunt de Catalunya per al període 2011-2025, expressada en valors indexats amb base 100 a l'any 2011. La Taula 5 en recull els valors absoluts i les variacions interanuals.

Gràfica [7]: Fets penals coneguts a la RP Camp de Tarragona i a Catalunya: valors absoluts, variacions interanuals i índexs (2011 = 100), 2011-2025

Autoria: elaboració pròpia

Font: Dades obertes de la Generalitat de Catalunya – Mossos d'Esquadra

Any	Fets TGN	Var. % TGN	Índex TGN (2011=100)	Fets Catalunya	Var. % CAT	Índex CAT (2011=100)
2011	53.387	—	100	553.531	—	100
2012	51.773	−3,0 %	97	546.006	−1,4 %	98,6
2013	50.363	−2,7 %	94,3	524.368	−4,0 %	94,7
2014	48.062	−4,6 %	90	509.317	−2,9 %	92
2015	43.860	−8,7 %	82,2	497.059	−2,4 %	89,8
2016	41.423	−5,6 %	77,6	487.821	−1,9 %	88,1
2017	41.467	0,10 %	77,7	507.964	4,10 %	91,8
2018	42.382	2,20 %	79,4	560.275	10,30 %	101,2
2019	42.320	−0,1 %	79,3	578.714	3,30 %	104,5
2020	33.168	−21,6 %	62,1	423.364	−26,8 %	76,5
2021	35.953	8,40 %	67,3	469.085	10,80 %	84,7
2022	41.406	15,20 %	77,6	570.098	21,50 %	103
2023	43.421	4,90 %	81,3	608.212	6,70 %	109,9
2024	43.162	−0,6 %	80,8	606.287	−0,3 %	109,5
2025	40.515	−6,1 %	75,9	582.297	−4,0 %	105,2

Taula [5]: Evolució relativa dels fets penals coneguts (2011 = 100): RP Camp de Tarragona vs Catalunya, 2011-2025

Autoria: elaboració pròpia

Font: Dades obertes de la Generalitat de Catalunya – Mossos d'Esquadra

La lectura conjunta de la gràfica i la taula permet identificar **tres fases clarament diferenciades** en l'evolució de la delinqüència al Camp de Tarragona.

La **primera fase (2011-2016)** registra un descens sostingut. Els fets coneguts cauen any rere any fins al mínim del 2016, amb 41.423 registres, un 22,4 % menys que el 2011. La tendència descendent també es produeix al conjunt de Catalunya, però amb una caiguda menys intensa: l'índex català arriba al 88,1 % el 2016, davant del 77,6 % del Camp de Tarragona.

La **segona fase (2017-2019)** marca una divergència entre la regió i el conjunt català. Mentre que Catalunya inicia una recuperació i el 2018 ja supera els nivells del 2011 (índex 101,2), el Camp de Tarragona es manté estabilitzat al voltant del 79 % i no en recupera els valors inicials.

La **tercera fase (2020-2025)** està condicionada per l'impacte de la pandèmia. El 2020 registra una caiguda abrupta tant a escala catalana (−26,8 %) com regional (−21,6 %), amb el Camp de Tarragona arribant al seu mínim històric (33.168 fets, índex 62,1). A partir del 2021 s'inicia una recuperació que assoleix el seu pic el 2023: Catalunya supera els nivells previs a la pandèmia (índex 109,9), mentre que el Camp de Tarragona només arriba al 81,3 % del valor de 2011. Els darrers dos anys mostren una lleugera tendència descendent en ambdós àmbits, amb el Camp de Tarragona tancant el 2025 al 75,9 %.

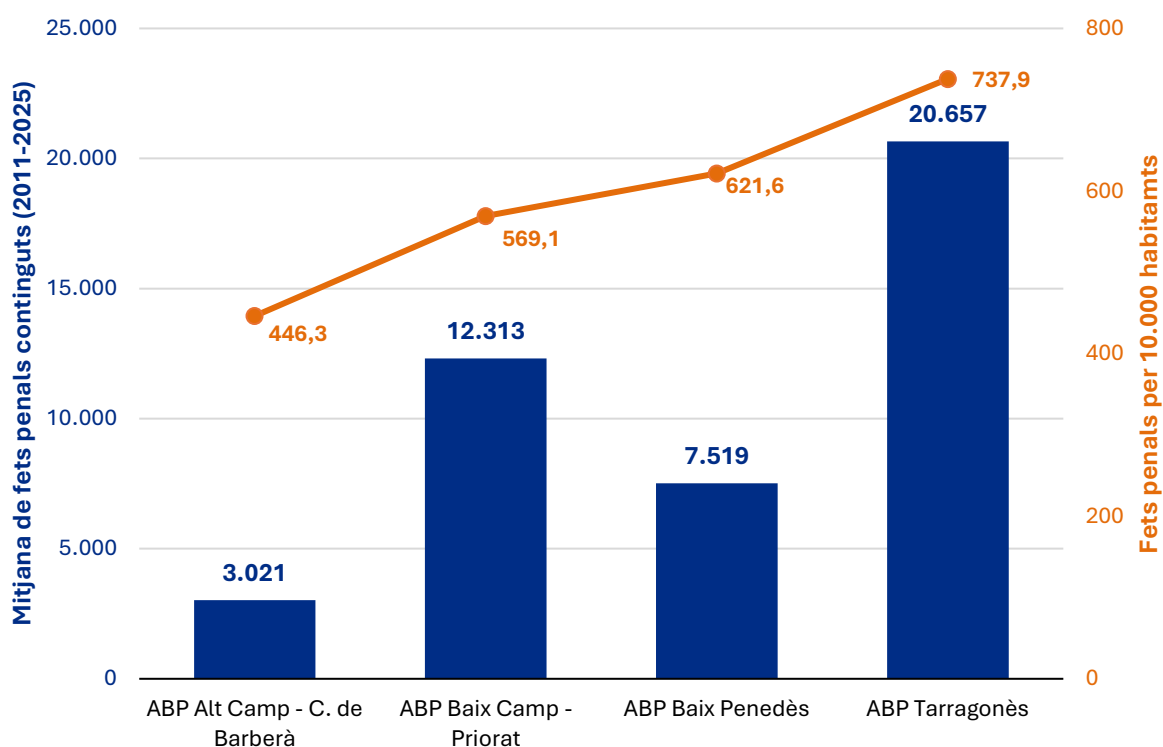
Aquest comportament divergent es reflecteix també en el pes relatiu de la regió dins de la delinqüència catalana: el percentatge de fets penals coneguts al Camp de Tarragona ha passat del 9,64 % del total català el 2011 al 6,96 % el 2025.

A continuació s'analitza com es distribueix aquesta delinqüència entre les diferents ABP de la regió (5.2.2).

5.2.2 Distribució territorial dels fets penals coneguts per ABP

Aquest segon subapartat aborda la dimensió espacial del fenomen delictiu: com es reparteix el volum de fets penals coneguts entre les quatre Àrees Bàsiques Policials que conformen la regió.

La Gràfica 8 representa simultàniament els valors absoluts (barres) i les ràtios per cada 10.000 habitants (línia) dels fets penals coneguts per ABP al Camp de Tarragona (mitjana 2011-2025). La Figura 10 en mostra la distribució cartogràfica.

Gràfica [8]: Distribució territorial dels fets penals coneguts per ABP a la RP Camp de Tarragona (mitjana 2011-2025)

Autoria: elaboració pròpia

Font: Dades obertes de la Generalitat de Catalunya – Mossos d'Esquadra

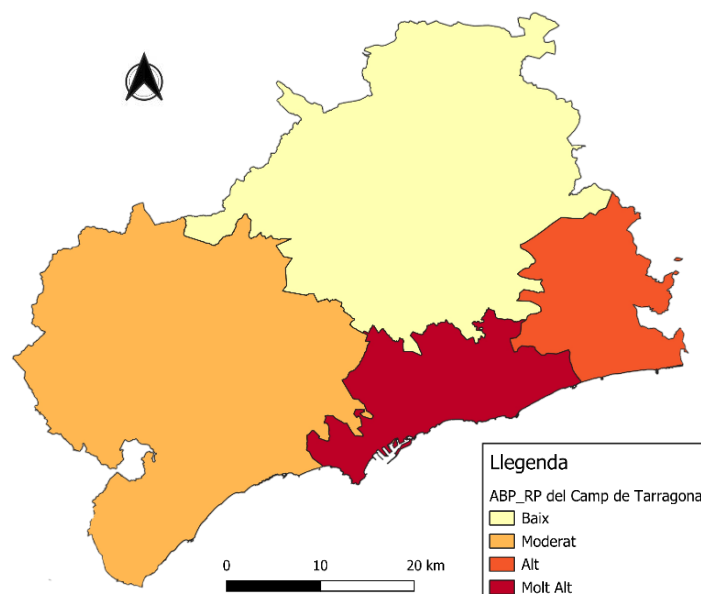

Figura [10]: Intensitat delictiva per ABP a la RP Camp de Tarragona (fets penals coneguts per 10.000 habitants, mitjana 2011-2025)

Autoria: elaboració pròpia

Font: Dades obertes de la Generalitat de Catalunya – Mossos d'Esquadra

En valors absoluts, l'ABP Tarragonès concentra la major part de la delinqüència de la regió, amb una mitjana de 20.657 fets coneguts anuals, seguida del Baix Camp – Priorat (12.313), el Baix Penedès (7.519) i l'Alt Camp – Conca de Barberà (3.021). Aquesta distribució coincideix amb el pes demogràfic de les quatre ABP.

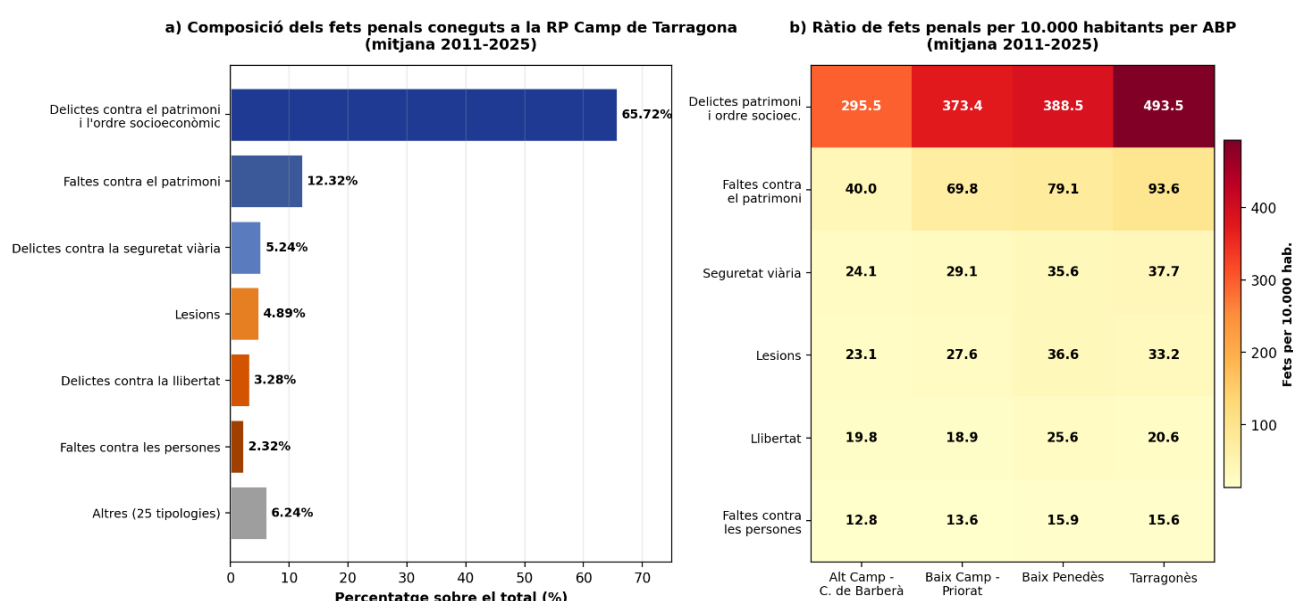
En valors relatius, l'ordenament canvia: l'ABP Tarragonès continua liderant amb 737,9 fets per 10.000 habitants, per sobre de la mitjana regional (635,2), seguida del Baix Penedès (621,6) i el Baix Camp – Priorat (569,1). L'Alt Camp – Conca de Barberà registra la ràtio més baixa, amb 446,3 fets per 10.000 habitants.

Aquest patró es manté estable durant tot el període analitzat. Les comprovacions sobre subperíodes alternatius (mitjana 2021-2025 i any 2025) confirmen el mateix ordenament. La Figura 10 mostra un gradient territorial decreixent del litoral cap a l'interior, amb el Tarragonès i el Baix Penedès a les categories d'intensitat més alta i l'Alt Camp – Conca de Barberà a la més baixa.

5.2.3 Tipologia delictiva

Aquest tercer subapartat aborda la dimensió qualitativa de la delinqüència al Camp de Tarragona: quins tipus de delictes predominen sobre el conjunt, com es distribueixen entre les diferents ABP i si cada àmbit territorial presenta un perfil delictiu específic o una composició relativament uniforme.

L'anàlisi parteix de la classificació oficial dels fets penals segons el Títol del Codi Penal que estableix el *dataset*, que distribueix els delictes en 31 categories. Per simplificar la lectura sense pèrdua significativa de representativitat, l'anàlisi se centra en les sis tipologies amb major volum, que conjuntament concentren el 93,76 % de tots els fets penals coneguts a la regió durant el període 2011-2025. La resta (vint-i-cinc categories minoritàries) s'han agrupat sota l'epígraf *Altres*. La Gràfica 9 resumeix els resultats en dos panells: el primer mostra la composició global dels fets penals a la RP (panell a), i el segon presenta, en forma de mapa de calor, la ràtio de fets per 10.000 habitants en cada ABP per a cadascuna d'aquestes tipologies (panell b). La Taula 6 recull els valors numèrics complets que sustenten ambdues representacions.

Gràfica [9]: Tipologia delictiva al Camp de Tarragona

Autoria: elaboració pròpia

Font: Dades obertes de la Generalitat de Catalunya – Mossos d'Esquadra

La lectura del panell a) deixa una observació rotunda: el 78,04 % de tots els fets penals registrats al Camp de Tarragona són de naturalesa patrimonial. Aquesta xifra agrupa els delictes contra el patrimoni i contra l'ordre socioeconòmic (65,72 %, la categoria àmpliament dominant) i les faltes contra el patrimoni (12,32 %). Es tracta de fets vinculats a robatoris, furt, danys, estafes i activitats similars; tots ells fenòmens àmpliament estudiats per la criminologia ambiental com a delictes condicionats per l'oferta d'objectius (Felson, 1998), particularment intensos en territoris amb alta mobilitat, activitat turística i densitat comercial (característiques que defineixen el Camp de Tarragona).

A continuació, i molt allunyades en pes relatiu, apareixen quatre tipologies addicionals: els delictes contra la seguretat viària (5,24 %), les lesions (4,89 %), els delictes contra la llibertat (3,28 %) i les faltes contra les persones (2,32 %). Les vint-i-cinc tipologies restants, agrupades sota *Altres*, sumen un 6,24 %.

Tipologia delictiva	Mitjana anual RP TGN	% sobre total RP	Alt Camp (per 10k hab)	Baix Camp (per 10k hab)	Baix Penedès (per 10k hab)	Tarragonès (per 10k hab)
Delictes contra el patrimoni i l'ordre socioeconòmic	28.593	65,72%	295,5	373,4	389	493,5
Faltes contra el patrimoni	5.358	12,32%	40	69,8	79	93,6
Delictes contra la seguretat viària	2.278	5,24%	24,1	29,1	35,6	37,7
Lesions	2.127	4,89%	23,1	27,6	36,6	33,2
Delictes contra la llibertat	1.428	3,28%	19,8	18,9	25,6	20,6
Faltes contra les persones	1.010	2,32%	12,8	13,6	16	15,6
Altres tipologies (25 categories)	2.716	6,24%	31	36,7	40	43,8
TOTAL RP CAMP DE TARRAGONA	43.511	100,00%	446,3	569,1	621,6	737,9

Taula [6]: Tipologia dels fets penals coneguts a la RP del Camp de Tarragona: volums anuals, pes relatiu i ràtios per ABP (mitjana 2011-2025).

Autoria: elaboració pròpia

Font: Dades obertes de la Generalitat de Catalunya – Mossos d'Esquadra

a) Composició global dels fets penals

El 78,04 % de tots els fets penals registrats al Camp de Tarragona són de naturalesa patrimonial. Aquesta xifra agrupa els *delictes contra el patrimoni i contra l'ordre socioeconòmic* (65,72 %, la categoria àmpliament dominant) i les *faltes contra el patrimoni* (12,32 %). A continuació, i molt allunyades en pes relatiu, apareixen els *delictes contra la seguretat viària* (5,24 %), les *lesions* (4,89 %), els *delictes contra la llibertat* (3,28 %) i les *faltes contra les persones* (2,32 %). Les vint-i-cinc tipologies restants, agrupades sota *Altres*, sumen un 6,24 %.

b) Composició interna per ABP

El panell b) i la Taula 6 permeten comparar les ràtios per habitant de cada tipologia entre les quatre ABP. La composició relativa és força homogènia entre territoris: a totes les ABP els *delictes contra el patrimoni* concentren entre el 62,5 % i el 66,9 % dels fets registrats, i els ordres relatius de les altres tipologies són equivalents.

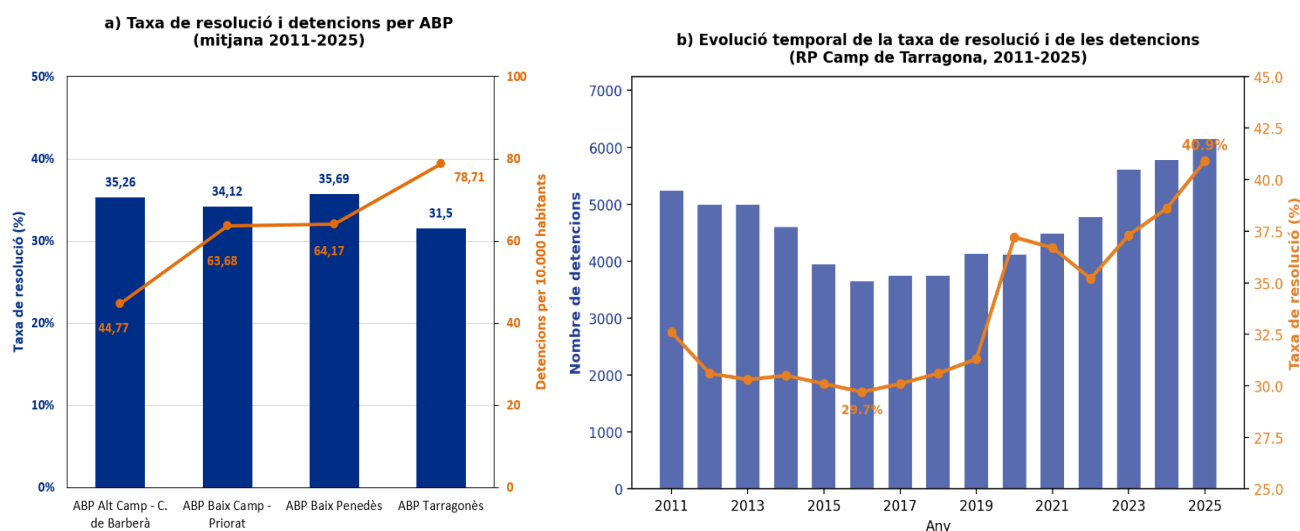
El que canvia entre ABP és la intensitat per habitant. Tarragonès lidera en ràtio en quatre de les sis tipologies: 493,5 fets contra el patrimoni per 10.000 habitants (un 65 % més que l'Alt Camp – Conca de Barberà), 93,6 faltes patrimonials, 37,7 fets contra la seguretat viària i 43,8 fets d'altres tipologies. En les altres dues categories (*lesions* i *delictes contra la llibertat*) qui lidera és el Baix Penedès (36,6 i 25,6 fets per 10.000 habitants, respectivament). El Baix Penedès també lidera, juntament amb el Tarragonès, en *faltes contra les persones*.

A continuació s'analitza la resposta del cos a aquest fenomen delictiu mitjançant les taxes de resolució i el volum de detencions (5.2.4).

5.2.4 Resolució i detencions: resposta del cos a la delinqüència

Per tancar la diagnosi del fenomen delictiu, aquest darrer subapartat analitza la resposta del cos a la delinqüència registrada a través de dos indicadors clau: la taxa de resolució (proporció de fets coneguts que arriben a ser resolts pel cos) i el volum de detencions practicades. Ambdós indicadors es presenten per ABP (mitjana 2011-2025) i a escala temporal per al conjunt de la regió.

Les dades s'extreuen del mateix *dataset* que els subapartats anteriors (*Fets penals coneguts, fets coneguts resolts i detencions*) i s'agreguen per ABP i per any per al període 2011-2025. La taxa de resolució es calcula com el quocient entre fets resolts i fets coneguts, expressat en percentatge. La ràtio de detencions per 10.000 habitants permet comparar proporcionalment àmbits amb dimensions demogràfiques diferents. La Gràfica 10 presenta els resultats en dos panells: el primer mostra els indicadors per ABP (mitjana del període), i el segon n'analitza l'evolució temporal al conjunt de la regió.

Gràfica [10]: Resolució i detencions al Camp de Tarragona

Autoria: elaboració pròpia

Font: Dades obertes de la Generalitat de Catalunya – Mossos d'Esquadra

a) Resolució i detencions per ABP

La taxa de resolució se situa en una forquilla estreta del 31,5 % al 35,7 % entre les quatre ABP. El Baix Penedès lidera amb un 35,69 %, seguit per l'Alt Camp – Conca de Barberà (35,26 %) i el Baix Camp – Priorat (34,12 %). El Tarragonès registra la taxa més baixa de la regió (31,50 %).

En les detencions per habitant, l'ordre és el contrari: el Tarragonès lidera amb 78,71 detencions per 10.000 habitants, seguit del Baix Penedès (64,17), el Baix Camp – Priorat (63,68) i l'Alt Camp – Conca de Barberà (44,77).

b) Evolució temporal

La taxa de resolució a la regió mostra una evolució amb dues etapes diferenciades. Entre 2011 i 2019 es manté estancada al voltant del 30 %, amb el mínim històric del 29,7 % el 2016. A partir del 2020 puja de manera sostinguda fins al 40,9 % el 2025, un increment d'11,2 punts percentuals en cinc anys.

El volum absolut de detencions segueix una trajectòria semblant: descens fins al mínim del 2016 (3.645 detencions anuals), estabilitat durant 2017-2020 i creixement progressiu fins a les 6.139 detencions del 2025, la xifra més alta del període.

c) Síntesi del fenomen delictiu: visió integrada per ABP

La Taula 7 sintetitza, per a cada ABP del Camp de Tarragona, els principals indicadors descrits al llarg del bloc 5.2: el volum mitjà anual de fets coneguts, la ràtio per 10.000 habitants, la tipologia delictiva dominant, la taxa de resolució i el volum de detencions absolut i relatiu.

Paràmetre	ABP Alt Camp - C. de Barberà	ABP Baix Camp - Priorat	ABP Baix Penedès	ABP Tarragonès	CAMP DE TARRAGONA
Mitjana anual coneguts	3.021	12.313	7.519	20.657	43.511
Fets coneguts / 10.000 hab.	446,3	569,1	621,6	737,9	635,2
Tipologia dominant (%)	Patrimoni (66,2%)	Patrimoni (65,6%)	Patrimoni (62,5%)	Patrimoni (66,9%)	Patrimoni (65,7%)
Taxa de resolució (%)	35,3	34,1	35,7	31,5	33,2
Detencions mitjana anual	303	1.378	776	2.203	4.660
Detencions / 10.000 hab.	44,77	63,7	64,17	78,71	68

Taula [7]: Síntesi del fenomen delictiu per ABP a la Regió Policial del Camp de Tarragona (mitjana 2011-2025).

Autoria: elaboració pròpia

Font: Dades obertes de la Generalitat de Catalunya – Mossos d'Esquadra

Aquest bloc dibuixa la diagnosi del fenomen delictiu al Camp de Tarragona. El bloc següent (5.3) creua aquesta diagnosi amb el desplegament policial del bloc 5.1.

5.3 Anàlisi relacional entre desplegament i fenomen delictiu

Els blocs 5.1 i 5.2 han caracteritzat de manera separada les dues dimensions centrals d'aquest treball: el desplegament policial i el fenomen delictiu al Camp de Tarragona. Aquest darrer bloc del capítol de resultats integra ambdues dimensions en una anàlisi relacional, amb l'objectiu de descriure com s'articula la dotació de recursos sobre la pressió delictiva que cada ABP ha d'atendre. L'anàlisi s'estructura en quatre subapartats progressius. El primer (5.3.1) presenta els indicadors relatius per habitant i el desajust de cada ABP respecte la mitjana regional. El segon (5.3.2)

introdueix indicadors de càrrega operativa, que mesuren el volum de delinqüència assignat a cada efectiu i a cada patrulla. El tercer (5.3.3) examina els resultats operatius observats: taxa de resolució, detencions per efectiu i fets resolts per efectiu, complementats amb el temps de resposta a fets urgents com a indicador regional. Finalment, el subapartat 5.3.4 sintetitza tots aquests indicadors en una visió integrada per ABP. La interpretació causal d'aquests patrons —les raons que els expliquen i les implicacions que se'n deriven— es desenvolupa al bloc 6 (Discussió).

5.3.1 Indicadors relatius i desajust respecte la mitjana

Aquest primer subapartat presenta una fotografia relacional bàsica del Camp de Tarragona: posa costat a costat els indicadors de pressió delictiva i de dotació de recursos, expressats tots ells en termes proporcionals per cada 10.000 habitants, i identifica el desajust de cada ABP respecte la mitjana regional.

La Taula 8 recull els tres indicadors principals per cada ABP del Camp de Tarragona: fets penals coneguts, efectius del cos i patrulles diàries, tots ells expressats per cada 10.000 habitants. Les dades es calculen sobre la mitjana 2011-2025 per als fets penals i la mitjana 2012-2025 per als efectius i les patrulles, prenent com a població de referència la població de l'any 2025 (IDESCAT).

ABP	Fets coneguts / 10.000 hab.	Efectius / 10.000 hab.	Patrulles diàries / 10.000 hab.
ABP Alt Camp – C. de Barberà	446,29	19,94	3
ABP Baix Camp – Priorat	569,11	13,81	2,06
ABP Baix Penedès	621,56	11,66	1,48
ABP Tarragonès	737,95	11,73	1,56
MITJANA REGIONAL	635,24	13,18	1,85

Taula [8]: Fets coneguts, efectius i patrulles diàries per cada 10.000 habitants (població de referència: 2025).

Autoria: elaboració pròpia

Font: Dades obertes de la Generalitat de Catalunya – Mossos d'Esquadra

En **fets coneguts per 10.000 habitants**, l'ABP Tarragonès lidera amb 737,9 fets, seguit del Baix Penedès (621,6), el Baix Camp – Priorat (569,1) i l'Alt Camp – Conca de Barberà (446,3). La mitjana regional se situa en 635,2 fets per 10.000 habitants.

En **efectius per 10.000 habitants**, l'ordenament és inversament proporcional al de fets: l'Alt Camp – Conca de Barberà disposa de la ràtio més elevada (19,94), seguit del Baix Camp – Priorat (13,81), el Tarragonès (11,73) i el Baix Penedès (11,66). La mitjana regional és de 13,18 efectius per 10.000 habitants.

En **patrulles diàries per 10.000 habitants**, el patró s'assembla al dels efectius: l'Alt Camp – Conca de Barberà presenta la ràtio més elevada (3), seguit del Baix Camp – Priorat (2,06), el Tarragonès (1,56) i el Baix Penedès (1,48). La mitjana regional és d'1,85 patrulles diàries per 10.000 habitants.

La Taula 9 quantifica el desajust de cada ABP respecte la mitjana regional, mostrant per a cada indicador la diferència absoluta entre el valor de l'ABP i la mitjana.

ABP	Fets / 10.000 hab. (vs mitjana)	Efectius / 10.000 hab. (vs mitjana)	Patrulles / 10.000 hab. (vs mitjana)
ABP Alt Camp – C. de Barberà	-188,95	+6,75	+1,15
ABP Baix Camp – Priorat	-66,13	+0,63	+0,21
ABP Baix Penedès	-13,68	-1,53	-0,37
ABP Tarragonès	+102,71	-1,45	-0,29

Taula [9]: Diferència absoluta de cada ABP respecte la mitjana regional, en cada indicador.

Autoria: elaboració pròpia

Font: Dades obertes de la Generalitat de Catalunya – Mossos d'Esquadra

L'ABP Tarragonès és l'única que se situa per sobre de la mitjana regional en fets coneguts (+102,7 per 10.000 hab.). En canvi, presenta una dotació lleugerament inferior a la mitjana tant en efectius (-1,45) com en patrulles (-0,29), fet que la diferencia de la resta d'ABP analitzades.

L'ABP Baix Penedès se situa lleugerament per sota de la mitjana regional en els tres indicadors analitzats (-13,6 en fets, -1,52 en efectius i -0,37 en patrulles per 10.000 habitants), amb desviacions reduïdes que indiquen una situació molt propera al valor mitjà de la regió.

L'ABP Baix Camp – Priorat presenta una incidència de fets coneguts inferior a la mitjana (-66,1), mentre que la disponibilitat d'efectius (+0,63) i de patrulles (+0,21) se situa lleugerament per sobre. En conjunt, és l'ABP que mostra una posició més propera a la mitjana regional en els tres indicadors.

L'ABP Alt Camp – Conca de Barberà registra la desviació més gran respecte de la mitjana regional en fets coneguts (-188,9 per 10.000 habitants). Alhora, és l'ABP que presenta els valors més elevats per sobre de la mitjana tant en efectius (+6,76) com en patrulles (+1,15), fet que reflecteix una disponibilitat relativa de recursos superior a la resta d'àmbits.

A continuació s'examina com aquesta distribució es tradueix en termes de càrrega operativa per recurs (apartat 5.3.2).

5.3.2 Càrrega operativa per efectiu i per patrulla

El subapartat anterior ha mostrat que la dotació de recursos i la pressió delictiva, expressades en termes per habitant, no segueixen el mateix ordenament entre les ABP del Camp de Tarragona. Aquest segon subapartat introdueix indicadors de càrrega operativa —el volum de fets coneguts per efectiu i per patrulla diària— per quantificar la intensitat de l'activitat assignada a cada recurs.

a) Construcció dels indicadors

Aquest subapartat presenta quatre indicadors de càrrega operativa per a cada ABP del Camp de Tarragona: els fets coneguts per efectiu, els fets coneguts per patrulla diària i les seves ràtios comparatives amb la mitjana regional. Els altres dos indicadors —efectius per cada 100 fets i patrulles per cada 100 fets— són els seus inversos i ofereixen una lectura més intuïtiva: quants recursos hi ha disponibles per cada 100 fets que han d'atendre. La Taula 10 recull el conjunt dels resultats.

ABP	Fets coneguts (mitjana anual)	Efectius (mitjana 2012-2025)	Patrulles diàries (2012-2025)	Fets per efectiu	Fets per patrulla diària	Efectius per 100 fets	Patrulles per 100 fets
ABP Alt Camp – C. de Barberà	3.021	134,93	20	22,39	151,05	4,47	0,66
ABP Baix Camp – Priorat	12.313	298,79	44,63	41,21	275,89	2,43	0,36
ABP Baix Penedès	7.519	141,00	17,87	53,33	420,76	1,88	0,24
ABP Tarragonès	20.657	328,36	43,65	62,91	473,24	1,59	0,21
MITJANA REGIONAL	43.511	903,07	126,59	48,18	343,71	2,08	0,29

Taula [10]: Indicadors de càrrega operativa per ABP: fets coneguts per efectiu, fets coneguts per patrulla diària i ràtios inverses (mitjana 2011-2025).

Autoria: elaboració pròpia

Font: Dades obertes de la Generalitat de Catalunya – Mossos d'Esquadra

b) Fets per efectiu i fets per patrulla

Els fets coneguts per efectiu se situen, per ordre creixent, en 22,4 a l'Alt Camp – C. Barberà, 41,2 al Baix Camp – Priorat, 53,3 al Baix Penedès i 62,9 al Tarragonès, amb una mitjana regional de 48,2. La diferència entre l'extrem més baix (Alt Camp) i el més alt (Tarragonès) és d'un factor de 2,8.

Els fets coneguts per patrulla diària segueixen el mateix ordre amb diferències encara més marcades: 151,1, 275,9, 420,8 i 473,2 respectivament, amb una mitjana regional de 343,7. El factor entre extrems s'eleva fins a 3,1.

c) Recursos disponibles per cada 100 fets

La lectura inversa permet veure els mateixos resultats des d'una perspectiva diferent: quants recursos hi ha disponibles per cada 100 fets que han d'atendre. En efectius per 100 fets, l'Alt Camp – C. Barberà disposa de 4,47 efectius per cada 100 fets, el Baix Camp – Priorat de 2,43, el Baix Penedès d'1,88 i el Tarragonès d'1,59. La mitjana regional és de 2,08.

En patrulles per 100 fets, l'Alt Camp – C. Barberà presenta 0,66 patrulles per cada 100 fets, el Baix Camp – Priorat 0,36, el Baix Penedès 0,24 i el Tarragonès 0,21. La mitjana regional és de 0,29.

En tots quatre indicadors, l'ordenament és coherent: l'Alt Camp – C. Barberà presenta la càrrega per recurs més baixa (i, equivalentment, la disponibilitat de recursos per cada 100 fets més alta), mentre que el Tarragonès se situa a l'extrem oposat. El Baix Camp – Priorat i el Baix Penedès se situen en posicions intermèdies, més a prop dels valors del Tarragonès que dels de l'Alt Camp.

A continuació s'examina la resposta del cos en termes de resolució i detencions, complementada amb el temps de resposta a fets urgents com a indicador regional (5.3.3).

5.3.3 Resultats operatius i temps de resposta

Continuant amb la lògica progressiva del bloc 5.3 —que ha avançat des dels indicadors relatius per habitant (5.3.1) fins als de càrrega operativa per recurs (5.3.2)—, aquest tercer subapartat presenta els resultats operatius observats a cada ABP del Camp de Tarragona. L'anàlisi aborda tres dimensions complementàries: la proporció de fets que arriben a ser resolts pel cos, el volum total de detencions practicades a cada àmbit i la productivitat per efectiu.

S'utilitza deliberadament el terme “resultats operatius observats” en lloc de l'expressió més habitual “eficàcia policial”. La taxa de resolució, principal indicador utilitzat per mesurar aquesta eficàcia, depèn de múltiples factors estructurals —volum delictiu, tipologia predominant, complexitat dels casos, condicions del territori— que afecten profundament la possibilitat real de resoldre els casos, més enllà de la dotació de recursos o l'esforç del cos. Per aquest motiu s'opta per una expressió descriptivament més acurada, que reculli la idea d'observació empírica sense atribuir-li valoracions causals.

L'apartat es completa amb l'anàlisi del temps de resposta a fets urgents, un indicador complementari de la capacitat operativa del cos disponible només a escala de regió policial. Tot i aquesta limitació, la incorporació d'aquesta variable permet contextualitzar el Camp de Tarragona dins el conjunt de Catalunya.

a) Resultats operatius per ABP

La Taula 11 presenta els cinc indicadors analitzats per a cada ABP del Camp de Tarragona: la taxa de resolució ponderada, el volum mitjà anual de detencions, el volum mitjà anual de fets resolts, les detencions per efectiu i els fets resolts per efectiu.

ABP	Taxa de resolució ponderada (%)	Detencions mitjana anual	Fets resolts mitjana anual	Detencions per efectiu	Fets resolts per efectiu
ABP Alt Camp – C. de Barberà	35,26	303,00	1.065,20	2,25	7,89
ABP Baix Camp – Priorat	34,12	1.377,73	4.201,67	4,61	14,06
ABP Baix Penedès	35,69	776,27	2.683,40	5,51	19,03
ABP Tarragonès	31,50	2.203,40	6.506,67	6,71	19,82
MITJANA REGIONAL	33,23	4.660,40	14.456,93	5,16	16,01

Taula [11]: Anàlisi de la resposta del cos a la delinqüència registrada.

Autoria: elaboració pròpia

Font: Dades obertes de la Generalitat de Catalunya – Mossos d'Esquadra

La taxa de resolució ponderada es mou en una forquilla estreta entre el 31,50 % i el 35,69 %, amb una variació total de 4,19 punts percentuals i una mitjana regional del 33,23 %. El Baix Penedès lidera el rànquing, seguit de l'Alt Camp – C. Barberà (35,26 %) i el Baix Camp – Priorat (34,12 %), mentre que el Tarragonès registra la xifra més baixa.

En **volum absolut de detencions** (mitjana anual 2011-2025), el Tarragonès lidera amb una mitjana de 2.203 detencions/any, seguit del Baix Camp – Priorat (1.378), el Baix Penedès (776) i

l'Alt Camp – C. Barberà (303). En **fets resolts absoluts**, el patró és anàleg: Tarragonès (6.507), Baix Camp – Priorat (4.202), Baix Penedès (2.683) i Alt Camp – C. Barberà (1.065).

En **detencions per efectiu**, l'ordenament canvia respecte la taxa de resolució: el Tarragonès lidera amb 6,71 detencions per efectiu i any, seguit del Baix Penedès (5,51), el Baix Camp – Priorat (4,61) i l'Alt Camp – C. Barberà (2,25). La mitjana regional és de 5,16.

En **fets resolts per efectiu**, l'ordenament és el mateix: Tarragonès (19,82), Baix Penedès (19,03), Baix Camp – Priorat (14,06) i Alt Camp – C. Barberà (7,89), amb una mitjana regional de 16,01.

Cal destacar la diferència entre indicadors proporcionals i per efectiu: el Tarragonès registra la taxa de resolució més baixa de la regió però, alhora, el volum més alt de detencions i de fets resolts per efectiu; l'Alt Camp – C. Barberà presenta la combinació oposada. Els indicadors de productivitat per efectiu, en aquest sentit, segueixen el mateix patró que els indicadors de càrrega operativa del 5.3.2: a major pressió delictiva per habitant, major productivitat per efectiu.

b) Temps de resposta: context regional

El temps de resposta a fets urgents és un indicador complementari de la capacitat operativa del cos, que recull el temps mitjà transcorregut entre la recepció d'una incidència qualificada com a urgent i l'arribada de la primera dotació policial al lloc dels fets. Es tracta d'un dels pocs indicadors disponibles a les dades obertes que ofereix una mesura directa de la qualitat del servei prestat a la ciutadania, més enllà del volum de recursos disponibles o de l'activitat desplegada.

La principal limitació metodològica d'aquesta variable és que el *dataset Temps de resposta a fets urgents de la PG-ME, per àmbit geogràfic* (Dades Obertes de la Generalitat) no està desagregat per ABP, sinó exclusivament per RP. Aquesta limitació és coherent amb el grau d'agregació amb què es publiquen actualment moltes dades operatives del cos i no respon a una opció metodològica del present treball. Per aquest motiu, els resultats es presenten a escala de la RP Camp de Tarragona com a context regional i no entren a l'anàlisi comparativa entre ABP, malgrat que la dimensió temporal i la comparativa amb altres regions policials catalanes sí que permeten extreure'n observacions rellevants.

La Taula 12 recull l'evolució anual del temps de resposta a la RP Camp de Tarragona per al període 2011-2025, i la Taula 13 en mostra la comparativa amb les altres regions policials catalanes.

Any	Temps mitjà (min)	2018	12,24
2011	10,42	2019	12,49
2012	11,10	2020	12,79
2013	10,97	2021	12,88
2014	11,39	2022	12,77
2015	11,16	2023	12,59
2016	11,28	2024	12,21
2017	11,63	2025	11,87
		Mitjana 2011-2025	11,85

Taula [12]: Evolució anual del temps de resposta a la RP Camp de Tarragona (2011-2025)

Autoria: elaboració pròpia

Font: Dades obertes de la Generalitat de Catalunya – Mossos d'Esquadra

La mitjana del temps de resposta a la RP Camp de Tarragona per al període 2011-2025 és d'11,85 minuts. La sèrie temporal mostra tres fases: estabilitat al voltant dels 10-11 minuts entre 2011 i 2016, increment progressiu entre 2017 i 2021 (amb un pic de 12,88 minuts el 2021) i descens posterior entre 2022 i 2025, fins a tancar la sèrie en 11,87 minuts.

Regió Policial	Temps mitjà (min)	Posició
RP Metropolitana Sud	9,68	1
RP Metropolitana Nord	10,32	2
RP Metropolitana Barcelona	10,50	3
RP Alt Pirineu i Aran	10,79	4
RP Girona	11,60	5
RP Camp de Tarragona	11,85	6
RP Ponent	12,44	7
RP Terres de l'Ebre	12,63	8
RP Central	12,95	9

Taula [13]: Comparativa amb les altres regions policials catalanes (mitjana 2011-2025)

Autoria: elaboració pròpia

Font: Dades obertes de la Generalitat de Catalunya – Mossos d'Esquadra

A la comparativa amb les altres regions policials, el Camp de Tarragona se situa 6è de 9 en temps mitjà, per darrere de les tres regions metropolitanes i de les RPs Alt Pirineu i Aran i Girona, i per davant de Ponent, Terres de l'Ebre i Central.

A continuació es presenta una síntesi territorial integrada que combina tots els indicadors analitzats al llarg del bloc 5.3 (5.3.4).

5.3.4 Síntesi territorial integrada

Aquest darrer subapartat sintetitza els resultats presentats al llarg de tot el bloc 5.3 en una taula categòrica integrada que classifica cada ABP del Camp de Tarragona segons les quatre dimensions analitzades: pressió delictiva, dotació relativa de recursos, càrrega operativa i resultats operatius.

Els indicadors principals de cada dimensió són els següents:

- **Pressió delictiva:** fets coneguts per 10.000 habitants (Taula 8)
- **Dotació relativa de recursos:** efectius per 10.000 habitants (Taula 8)
- **Càrrega operativa:** fets per efectiu (Taula 10)
- **Resultats operatius:** combinació de taxa de resolució i fets resolts per efectiu (Taula 11)

La Taula 14 presenta la classificació de cada ABP segons els indicadors analitzats al bloc 5.3, ordenada en cinc nivells (de Baixa a Molt alta) que reflecteixen el posicionament relatiu respecte a la mitjana regional.

Cal subratllar que aquesta classificació té un caràcter purament descriptiu: ofereix una representació condensada dels patrons observats al llarg del bloc 5.3, sense voluntat d'establir judicis comparatius absoluts ni d'assignar un caràcter beneficiós o perjudicial a cada nivell de classificació. Per il·lustrar aquest punt amb un exemple: una *Dotació relativa molt alta* en una ABP no implica per si mateixa que aquesta dotació sigui “millor” o “pitjor”, sinó simplement que se situa als valors superiors de la distribució regional. La interpretació analítica d'aquests patrons —què expliquen, què impliquen i quines lectures admeten— es desenvolupa al capítol 6 (Discussió), no en aquest apartat.

ABP	Pressió delictiva	Dotació relativa de recursos	Càrrega operativa	Resultats operatius
ABP Alt Camp – C. de Barberà	Baixa	Molt alta	Baixa	Intermèdia-alta
ABP Baix Camp – Priorat	Intermèdia	Intermèdia	Intermèdia	Intermèdia
ABP Baix Penedès	Intermèdia-alta	Baixa	Alta	Alta
ABP Tarragonès	Molt alta	Baixa	Molt alta	Intermèdia

Taula [14]: Classificació qualitativa de cada ABP segons els indicadors de pressió delictiva, dotació de recursos, càrrega operativa i resolució.

Autoria: elaboració pròpia

Font: Dades obertes de la Generalitat de Catalunya – Mossos d'Esquadra

L'**ABP Tarragonès** presenta una pressió delictiva molt alta, una dotació relativa baixa, una càrrega operativa molt alta i uns resultats operatius intermedis (taxa de resolució més baixa de la regió però productivitat per efectiu més elevada).

L'**ABP Baix Penedès** presenta una pressió delictiva intermèdia-alta, una dotació relativa baixa, una càrrega operativa alta i uns resultats operatius alts.

L'**ABP Baix Camp – Priorat** presenta una pressió delictiva intermèdia, una dotació relativa intermèdia, una càrrega operativa intermèdia i uns resultats operatius intermedis. Aquesta ABP se situa molt a prop de la mitjana regional en pràcticament tots els indicadors analitzats.

L'**ABP Alt Camp – C. Barberà** presenta una pressió delictiva baixa, una dotació relativa molt alta, una càrrega operativa baixa i uns resultats operatius intermedis-alts (taxa de resolució superior a la mitjana regional i productivitat per efectiu baixa, en coherència amb el menor volum delictiu absolut).

La lectura conjunta de la taula confirma de manera sistemàtica el patró identificat al llarg del bloc 5.3: les categories de pressió delictiva i de dotació relativa de recursos segueixen ordenaments oposats, mentre que les categories de càrrega operativa segueixen l'ordenament de la pressió delictiva (i no el dels recursos). Aquest patró configura quatre perfils territorials clarament diferenciats al Camp de Tarragona.

Amb aquesta síntesi es conclou la presentació descriptiva dels resultats del treball. El bloc 5.1 ha caracteritzat el desplegament policial al Camp de Tarragona en les seves quatre dimensions — infraestructura, recursos humans, recursos materials i capacitat operativa—. El bloc 5.2 ha diagnosticat el fenomen delictiu de la regió pel que fa al seu volum, distribució territorial, tipologia i resposta operativa. El bloc 5.3 ha integrat ambdues dimensions a través d'una anàlisi relacional que ha identificat patrons sistemàtics entre dotació de recursos i pressió delictiva, càrrega operativa i resultats.

Els patrons identificats —i particularment la inversió sistemàtica entre recursos relatius i pressió delictiva, l'amplificació d'aquesta inversió en termes de càrrega operativa i la paradoxa entre taxa de resolució i productivitat per efectiu— són objecte d'anàlisi interpretativa al capítol 6, que en discuteix les implicacions teòriques i territorials, en reconeix les limitacions i en deriva recomanacions per a estudis futurs.

CAPÍTOL 6. DISCUSSIÓ

Els resultats presentats al capítol anterior han ofert una diagnosi multidimensional del **desplegament** dels Mossos d'Esquadra i del **fenomen delictiu** al Camp de Tarragona, així com una primera anàlisi de la relació entre ambdues dimensions. Aquest capítol situa aquests resultats en un marc interpretatiu més ampli, en discuteix el significat teòric i les implicacions territorials, en reconeix les limitacions metodològiques i en deriva un conjunt de recomanacions. L'estructura del capítol segueix la convenció habitual de la discussió acadèmica: el primer apartat (6.1) reflexiona sobre els resultats des d'una perspectiva tècnica i teòrica, posant-los en diàleg amb la literatura especialitzada; el segon (6.2) explora les implicacions territorials i operatives que se'n deriven; el tercer (6.3) reconeix les limitacions de l'estudi; i el quart (6.4) formula recomanacions tant per a la pràctica del cos i la planificació pública com per a la recerca acadèmica futura.

6.1 Valoració general dels resultats

L'anàlisi del desplegament policial i del fenomen delictiu al Camp de Tarragona desenvolupada als blocs 5.1, 5.2 i 5.3 permet identificar vuit línies de discussió principals: el model territorial dual del desplegament; la composició demogràfica del cos; el procés de modernització institucional; la divergència entre la regió i el conjunt català en la dinàmica de la delinqüència; la geografia tipològica del crim al territori; la inversió sistemàtica entre recursos i pressió delictiva; la paradoxa entre taxa de resolució i productivitat per efectiu; i l'evolució del temps de resposta com a indicador de qualitat del servei. Aquestes línies es desenvolupen a continuació de manera articulada.

6.1.1 El model territorial del desplegament i la composició del cos

Un primer element que mereix discussió és el model territorial en què s'organitza el desplegament policial. L'anàlisi de l'estructura organitzativa (5.1.1) ha posat de manifest que la divisió de la regió en quatre Àrees Bàsiques Policials no respon estrictament a la divisió administrativa comarcal, sinó que combina criteris demogràfics i funcionals. La concepció de l'ABP com a demarcació definida a partir de criteris geogràfics, administratius i demogràfics (Bas i Vilafranca, 1997) es veu confirmada al territori del Camp de Tarragona. Aquesta combinació de lògiques és coherent amb les tesis de Bayley (1994), que argumenta que els models de desplegament policial sovint operen amb dos principis competidors: la cobertura per demanda (proporcional a la població) i la cobertura per accessibilitat (per garantir un servei mínim a tots els punts del territori). En el cas català, aquesta dualitat queda especialment ben recollida per Recasens i Brunet (2007), que descriu el model dels Mossos com un model de proximitat policial articulat a través d'una xarxa de dependències jerarquitzada però territorialment distribuïda. L'evidència empírica dels resultats del 5.1.4 —que mostra com les ràtios d'efectius i patrulles per habitant són sistemàticament més elevades a les ABP interiors i menys denses que a les litorals i urbanitzades— constitueix una confirmació territorialitzada d'aquest model dual.

Un segon eix interpretatiu fa referència a la composició demogràfica del cos. Els resultats del 5.1.2 reflecteixen un cos amb una clara predominança masculina (78,3 % a Catalunya, 77,6 % al Camp de Tarragona) i una distribució per edats concentrada en franges intermèdies (31-50 anys), amb una presència rellevant també en franges veteranes (51-60 anys). Aquesta composició s'inscriu en una tendència històricament documentada a la sociologia policial: la professió policial ha estat dominada per homes, amb una incorporació de dones lenta però sostinguda al llarg de les darreres

dècades (Heidensohn, 1992). La concentració de la plantilla en franges intermèdies i veteranes apunta també a un cert envelliment de la plantilla, fenomen ben documentat al policiaament europeu (Reiner, 2010), que pot tenir implicacions tant per a la capacitat operativa com per a la planificació de la successió generacional.

Un tercer element a discutir és la modernització institucional del cos, observada des de múltiples dimensions al llarg dels blocs 5.1 i 5.2. Pel que fa als recursos materials (5.1.3), el creixement del parc mòbil del 25 % entre 2020 i 2025, paral·lel a l'increment de la plantilla, suggereix una política d'ampliació i renovació progressiva. Aquest tipus d'inversió simultània en mitjans humans i materials és coherent amb els processos de professionalització policial descrits per Reiner (2010), que assenyala com el creixement de recursos materials no és casual sinó que respon a estratègies institucionals deliberades. L'efecte d'aquesta modernització es manifesta també als indicadors de capacitat resolutiva (5.2.4), on s'observa un increment de 11,2 punts percentuals de la taxa de resolució entre 2019 i 2025. Aquesta coincidència temporal entre creixement de recursos i millora dels resultats operatius suggereix una connexió plausible entre ambdós fenòmens, encara que la confirmació causal requeriria una anàlisi més detallada que la disponible amb les dades obertes.

6.1.2 Patrons espacials i temporals de la delinqüència

Un quart element fa referència a la divergència entre la dinàmica delictiva del Camp de Tarragona i la del conjunt de Catalunya. Els resultats del 5.2.1 mostren que la regió ha perdut pes relatiu dins de la delinqüència catalana entre 2011 (9,64 %) i 2025 (6,96 %), un retrocés de gairebé tres punts percentuals. La caiguda inicial dels fets penals entre 2011 i 2016 s'inscriu en el fenomen del *crime drop* documentat àmpliament a la literatura europea i internacional (Farrell, Tilley & Tseloni, 2014), que descriu com gairebé tots els països occidentals van experimentar descensos sostinguts de la delinqüència entre el final del segle XX i el segon decenni del XXI. La novetat del Camp de Tarragona és que aquest descens va ser més intens que el català (77,6 % vs 88,1 % d'índex respecte 2011 el 2016) i que, a diferència de Catalunya, la regió no ha recuperat els nivells previs. La fase posterior, marcada per la pandèmia, troba un correlat directe a la literatura criminològica recent: el descens abrupte de 2020 (–21,6 % al Camp de Tarragona, –26,8 % a Catalunya) és consistent amb el patró global identificat per Nivette et al. (2021) en un estudi de 27 ciutats de 23 països, que mostra com les restriccions a la mobilitat van reduir significativament la delinqüència registrada arreu del món. Aquest fenomen ha estat conceptualitzat per Stickle i Felson (2020) com el major “experiment criminològic” de la història, en demostrar empíricament les tesis de la teoria de l'activitat rutinària (Cohen & Felson, 1979): la reducció de la mobilitat humana redueix les oportunitats criminals, i conseqüentment la delinqüència registrada. El que distingeix el Camp de Tarragona és que la recuperació posterior ha estat parcial (75,9 % de l'índex 2011 el 2025) mentre que Catalunya ha superat els nivells previs, fet que apunta a factors específics del territori —demogràfics, econòmics o estructurals— que mereixerien una anàlisi addicional.³

Un cinquè element interpretatiu és la geografia tipològica del crim al Camp de Tarragona, abordada al 5.2.2 i 5.2.3. La concentració de la delinqüència en territoris urbans-turístics (Tarragonès, Baix Penedès) i la seva menor intensitat a les zones interiors-rurals (Alt Camp – Conca de Barberà) és

³ El crime drop fa referència al descens sostingut de la delinqüència observat als països occidentals des de finals dels anys 90, fenomen documentat àmpliament per Farrell, Tilley i Tseloni (2014).

coherent amb el que la criminologia ambiental sosté des de les primeres formulacions de la teoria de l'activitat rutinària (Cohen & Felson, 1979) i, especialment, amb la noció de *crime generators* i *crime attractors* desenvolupada per Brantingham i Brantingham (1995). Segons aquesta noció, els llocs amb alta densitat poblacional, intensa activitat comercial i forta estacionalitat turística generen o atrauen el crim perquè ofereixen una concentració excepcional d'objectius criminals, en consonància amb la llei de concentració del crim formulada per Weisburd (2015), que estableix que petites unitats territorials concentren la major part de la delinqüència registrada. L'ABP Tarragonès n'és l'exemple paradigmàtic al Camp de Tarragona: hi conflueixen densitat urbana, eixos de mobilitat metropolitana, infraestructures portuàries i industrials i un dels conglomerats turístics més importants de la Mediterrània. El predomini patrimonial dels delictes (78 % del total registrat) és igualment coherent amb la naturalesa “d'oportunitat” del crim a aquests territoris: robatoris, furtis, danys i estafes són els delictes que més directament depenen de l'oferta d'objectius criminals i de la mobilitat humana (Felson, 1998). El matís rellevant del 5.2.3 —que el Baix Penedès té un pes relatiu lleugerament més alt de delictes amb component personal (lesions, faltes contra les persones)— suggereix la presència d'un perfil delictiu diferenciat, possiblement vinculat a estructures socioeconòmiques i comunitàries pròpies del territori, en línia amb la literatura sobre efectes de barri (Sampson, Raudenbush & Earls, 1997; Sampson, 2012), que mostra com les característiques estructurals d'un territori condicionen el tipus de delinqüència que hi predomina.

6.1.3 Inversió de patrons, càrrega operativa i resultats observats

Probablement el resultat més suggeridor de tot el treball és el que es desprèn de l'anàlisi relacional del 5.3.1: la inversió sistemàtica entre recursos relatius i pressió delictiva. Mentre que en termes absoluts el desplegament segueix lògicament la població (Tarragonès lidera en efectius i patrulles; l'Alt Camp – C. Barberà presenta els valors més baixos), en termes relatius l'ordenament gairebé s'inverteix: l'Alt Camp – C. Barberà disposa de la ràtio més alta d'efectius (19,94/10.000 hab.) i de patrulles (3/10.000 hab.), mentre que les zones més urbanitzades presenten les ràtios més contingudes (11,73 i 1,56 al Tarragonès, respectivament). Aquesta inversió ha estat caracteritzada com a estructural: travessa de manera coherent tots tres indicadors (fets, efectius i patrulles per habitant) i totes les ABP estudiades. Des d'una perspectiva teòrica, aquest patró pot llegir-se com una manifestació empírica del principi de proximitat policial que orienta el model català (Requena Hidalgo, 2013), i alhora com l'expressió del que des de la geografia de la seguretat es coneix com a principi de cobertura territorial mínima (Yarwood, 2007), pel qual les zones rurals i interiors —malgrat la seva baixa densitat poblacional— requereixen una proporció més elevada d'agents per garantir un temps de resposta acceptable en un territori extens i dispers. Aquesta lògica és coherent amb les anàlisis comparatives de Mawby (2008) sobre el policiaament rural, que destaquen com les forces de seguretat europees tendeixen a sobreproveir relativament les zones poc poblades per evitar “zones grises” d'inaccessibilitat operativa. No obstant això, des d'una altra perspectiva, aquesta mateixa lògica entra en tensió amb les recomanacions de la criminologia basada en evidència, que defensa la concentració de recursos policials allà on es concentra el crim, en línia amb el concepte de *hot spots* policing desenvolupat per Sherman, Gartin i Buerger (1989) i validat empíricament per nombrosos estudis posteriors, incloent-hi la meta-anàlisi de Braga, Papachristos i Hureau (2014). El cas del Camp de Tarragona, per tant, il·lustra una de les tensions estructurals més rellevants dels models policials contemporanis: la necessitat d'equilibrar equitat territorial i eficiència operativa.

Aquesta tensió s'amplifica encara més quan s'examinen els indicadors de càrrega operativa del 5.3.2. Els resultats mostren que la diferència de càrrega per efectiu entre l'Alt Camp – C. Barberà (22,4 fets/efectiu) i el Tarragonès (62,9 fets/efectiu) és d'un factor de 2,8, i que la diferència de càrrega per patrulla s'eleva fins al factor 3,1. Aquesta amplificació indica que petits desajustos en termes proporcionals es tradueixen en grans desajustos en termes operatius, fet que ha de fer reflexionar sobre la idoneïtat d'utilitzar exclusivament ràtios per habitant com a indicador de dotació policial, com argumenten Wilson i Weiss (2014) en defensa d'un enfocament basat en el rendiment i la demanda real. L'evidència del Camp de Tarragona suggereix que la combinació d'ambdós tipus d'indicadors —dotació i càrrega— ofereix una imatge més fidel de la realitat operativa del cos.

Un setè element d'interès és la paradoxa de la productivitat policial que es desprèn dels resultats del 5.2.4 i 5.3.3. L'ABP Tarragonès registra la taxa de resolució més baixa de la regió (31,50 %) però, alhora, la productivitat per efectiu més alta tant en detencions (6,71/efectiu) com en fets resolts (19,82/efectiu). Aquesta paradoxa només pot resoldre's si s'incorpora el volum total de càrrega delictiva a la interpretació: el Tarragonès, en absorbir gairebé la meitat dels fets coneguts de la regió, genera un volum d'activitat resolutiva que cap altra ABP iguala, encara que en termes percentuals la proporció de casos resolts sigui inferior. Aquesta observació posa de manifest que la taxa de resolució no és un indicador suficient d'eficàcia operativa. La limitació és coherent amb el que la literatura sobre mètriques policials ha argumentat reiteradament: la taxa de resolució depèn de factors estructurals —volum delictiu, complexitat dels casos, tipologia predominant— que afecten profundament la possibilitat real de resoldre els casos, més enllà de l'esforç o la capacitat del cos (Eck, 1983; Wellford & Cronin, 1999). En àmbits amb forta presència de delictes patrimonials d'oportunitat —característics del Tarragonès—, la taxa tendeix a ser estructuralment inferior precisament perquè aquests delictes tenen una traçabilitat baixa, independentment de la dedicació del cos. Aquesta observació encaixa plenament amb el marc proposat per Sherman (2013) en la formulació del paradigma d'*evidence-based* policing, que defensa la utilització d'indicadors múltiples i contextualitzats per avaluar el rendiment policial, en lloc d'una única mètrica agregada.⁴

Finalment, l'evolució del temps de resposta al Camp de Tarragona (5.3.3) ofereix una lectura complementària sobre la qualitat del servei prestat. La sèrie mostra tres fases: estabilitat 2011-2016 (~10-11 minuts), increment 2017-2021 (pic de 12,88 minuts) i descens 2022-2025 (retorn a 11,87 minuts). El descens del darrer quinquenni coincideix temporalment amb el creixement de la plantilla i amb la renovació del parc mòbil, fet que reforça la hipòtesi de la modernització del cos com a factor explicatiu, ja avançada en aquest mateix capítol. La posició del Camp de Tarragona com a 6a de 9 RPs catalanes en temps mitjà —per darrere de les regions metropolitanes i d'algunes regions interiors com Alt Pirineu i Aran o Girona— és coherent amb el seu perfil de territori híbrid: combina nuclis urbans amb una alta densitat de recursos (com Tarragona i Reus) amb àmbits interiors i rurals amb dispersió important. Aquesta posició intermèdia confirma la idea que el Camp de Tarragona presenta una geografia policial pròpia que dificulta la seva comparació directa amb models exclusivament urbans o rurals.

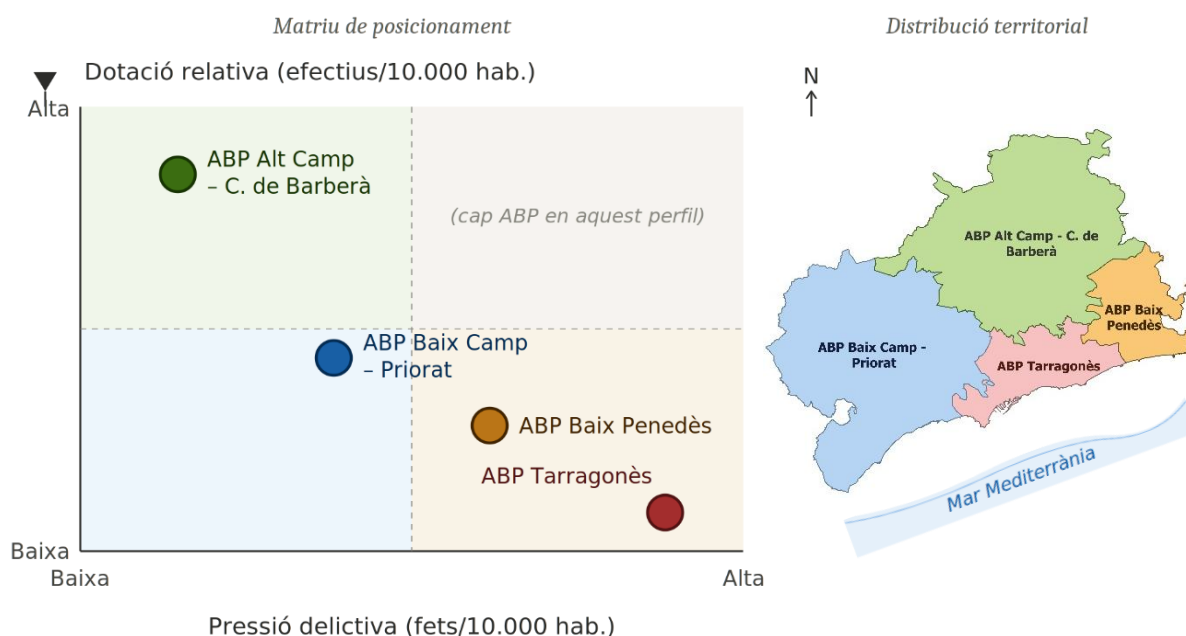
⁴ El paradigma de l'*evidence-based* policing (Sherman, 2013) defensa que les decisions operatives i estratègiques del cos s'haurien de fonamentar en evidència empírica rigorosa, no només en tradicions institucionals o intuïcions.

6.2 Implicacions territorials i operatives

Les troballes presentades al capítol de resultats tenen implicacions rellevants tant per a la comprensió teòrica del desplegament policial al Camp de Tarragona com per a la pràctica institucional i la planificació pública. Aquest apartat les articula al voltant de quatre eixos: la tipologia territorial dels perfils d'ABP, les implicacions per al model dels Mossos, el concepte de tensió operativa com a contribució analítica i les implicacions per a la planificació pública.

La tipologia territorial que es desprèn de l'anàlisi relacional permet caracteritzar les quatre ABP del Camp de Tarragona a través de **quatre perfils diferenciats**, definits per la combinació entre pressió delictiva i dotació relativa de recursos:

- **Perfil tensionat:** alta pressió delictiva combinada amb dotació relativa baixa, que es tradueix en una càrrega operativa elevada per recurs i en resultats caracteritzats per una alta productivitat absoluta però una taxa de resolució percentualment baixa.
- **Perfil tensionat-emergent:** pressió delictiva encara moderada però amb tendència demogràfica creixent, combinada amb una dotació limitada que anticipa una possible intensificació de la tensió operativa en els propers anys.
- **Perfil equilibrat:** valors intermedis en totes les dimensions analitzades, sense desajustos significatius entre recursos i càrrega.
- **Perfil de cobertura reforçada:** baixa pressió delictiva acompanyada d'una dotació relativa elevada, coherent amb la lògica de cobertura territorial mínima del model policial català.

Interpretació dels quatre perfils identificats

● Cobertura reforçada	baixa pressió delictiva, alta dotació relativa de recursos
● Equilibrat	valors mitjans en dotació i en pressió delictiva
● Tensionat-emergent	pressió creixent, dotació relativa limitada
● Tensionat	alta pressió delictiva, baixa dotació relativa de recursos

Figura [11]: Perfils territorials operatius de les quatre ABP del Camp de Tarragona. La matriu de posicionament (esquerra) representa cada ABP segons pressió delictiva i dotació relativa de recursos. La distribució territorial (dreta) reflecteix cartogràficament els mateixos perfils.

Autoria: elaboració pròpia (amb Inkscape).

Font: Elaboració pròpia a partir dels indicadors desenvolupats als blocs 5.1, 5.2 i 5.3.

L'aplicació d'aquesta tipologia al Camp de Tarragona situa cada ABP en un perfil concret. L'ABP Tarragonès configura el perfil tensionat, amb la combinació més extrema de pressió delictiva molt alta i dotació relativa baixa. L'ABP Baix Penedès configura un perfil tensionat-emergent: malgrat tenir una pressió delictiva inferior a la del Tarragonès, comparteix la dotació relativa baixa i mostra una trajectòria demogràfica creixent (la població ha augmentat un 20 % entre 2011 i 2025) que suggereix una intensificació del perfil en els propers anys. L'ABP Baix Camp – Priorat configura un perfil equilibrat, amb valors intermedis en totes quatre dimensions analitzades. Finalment, l'ABP Alt Camp – Conca de Barberà configura un perfil de cobertura reforçada, coherent amb la seva baixa densitat poblacional i la lògica de mínims territorials.

Aquestes troballes tenen implicacions directes per al model del cos dels Mossos d'Esquadra. En primer lloc, l'evidència empírica del model dual (proporcionalitat + cobertura mínima) confirma la pertinència de la lògica adoptada des de la creació del cos com a policia integral, però alhora en revela els límits: el Camp de Tarragona mostra que el principi de cobertura territorial garanteix l'accessibilitat operativa a tot el territori, però genera en paral·lel desajustos significatius en termes de càrrega per recurs a les zones de major pressió delictiva. Aquesta tensió, que apareix de manera estructural en la regió estudiada, és característica dels models policials de proximitat tal com els descriu Recasens i Brunet (2007). Les troballes del present treball, doncs, no qüestionen el model en si mateix, però sí que en suggereixen la necessitat d'ajustaments territorialitzats, en línia amb les recomanacions de Wilson i Weiss (2014) sobre el dimensionament de plantilles basat en el rendiment.

Una contribució analítica pròpia d'aquest treball és la noció de tensió operativa com a expressió mesurable del desajust entre dotació i demanda. Els indicadors de càrrega del 5.3.2 permeten quantificar aquest desajust de manera relativament simple (fets per efectiu, fets per patrulla, recursos per cada 100 fets) i ofereixen una representació més fidel de la realitat del cos que les ràtios per habitant tradicionals. Aquesta noció dialoga amb conceptes establerts a la literatura, com el de “*police workload*” desenvolupat per Bayley (1994) o el d’“*output-input ratio*” defensat per Wilson i Weiss (2014), però els particularitza al cas català i al Camp de Tarragona. L'aplicació sistemàtica d'aquests indicadors a altres regions policials catalanes —recomanació que es desenvolupa al 6.4— permetria contrastar si la tensió operativa identificada al Tarragonès és singular o respon a un patró més ampli del model dels Mossos.

Finalment, les troballes tenen implicacions per a la planificació pública en l'àmbit territorial. La identificació d'ABP amb perfils tensionats pot servir de base per a debats institucionals sobre la redistribució de recursos, especialment en escenaris de creixement demogràfic i transformació econòmica com els que viuen actualment el Tarragonès (amb la seva activitat industrial, portuària i turística) i el Baix Penedès (amb el seu creixement residencial). Les decisions de planificació del desplegament, però, no haurien de prendre's exclusivament sobre la base d'aquests indicadors quantitatius. Cal incorporar-hi també variables qualitatives —complexitat dels casos, característiques sociodemogràfiques del territori, percepció ciutadana de la seguretat— que aquest treball no ha pogut abordar i que constituïrien una línia natural de continuïtat per a estudis futurs.

6.3 Limitacions de l'estudi

Com tot estudi acadèmic desenvolupat en un context temporal i de recursos delimitats, aquest treball presenta limitacions metodològiques que cal reconèixer per emmarcar adequadament l'abast dels resultats. Aquestes limitacions no han compromès l'assoliment dels objectius plantejats, però han condicionat la profunditat amb què s'han pogut explorar determinats aspectes.

La primera limitació, ja apuntada al 5.1.3, fa referència a la granularitat del *dataset* del parc mòbil. La informació sobre vehicles operatius de la Direcció General de la Policia s'ofereix únicament agregada al conjunt de Catalunya, sense desagregació per RP ni per ABP. Aquesta limitació ha impedit incorporar plenament la dimensió material del desplegament a l'anàlisi comparativa per ABP, fet que ha obligat a tractar el parc mòbil com a context general. Aquest tipus de limitació en la granularitat de les dades obertes és un fenomen ben documentat a la literatura sobre govern obert (Janssen, Charalabidis & Zuiderwijk, 2012), que adverteix que la publicació de dades agregades sense desagregació territorial limita considerablement la seva utilitat per a anàlisis a escala local.

Una limitació similar afecta el *dataset* del temps de resposta a fets urgents (5.3.3), disponible només a escala de RP. Aquesta granularitat ha permès incorporar el temps de resposta com a indicador regional complementari i fer-ne una comparativa amb les altres regions policials catalanes, però ha impedit la seva integració a l'anàlisi comparativa per ABP. La combinació d'aquestes dues limitacions —parc mòbil i temps de resposta no desagregats per ABP— constitueix la principal restricció metodològica del treball.

Una tercera limitació, més estructural i compartida amb la majoria d'estudis sobre delinqüència basats en estadístiques policials, és que les dades de fets penals coneguts no equivalen a la totalitat dels delictes comesos. La diferència entre delictes comesos i delictes registrats —coneguda com a xifra fosca de la delinqüència— pot variar significativament entre tipologies delictives i entre territoris, i pot estar condicionada per factors com la propensió ciutadana a denunciar, la presència policial visible o la confiança en el cos. Aquesta limitació afecta especialment l'anàlisi de les ràtios per habitant: una ABP amb major taxa de denúncia pot semblar més delictiva sense que la realitat ho avaluï necessàriament. Tot i això, en absència de dades alternatives (com enquestes de victimització a escala d'ABP), les dades de denúncies oficials continuen sent l'única font sistemàtica disponible per fer aquesta mena d'anàlisi.

Una quarta limitació és l'absència de variables qualitatives i contextuais que enriqueixin la interpretació dels patrons quantitatius identificats. Les entrevistes amb comandaments policials i

agents en actiu, l'anàlisi documental d'instruccions internes del cos o les enquestes a la població de cada ABP haurien permès contextualitzar millor els resultats observats. Aquesta dimensió qualitativa, central en bona part de la sociologia policial (Reiner, 2010), no ha pogut incorporar-se als límits temporals i metodològics d'un Treball de Final de Grau.

Una cinquena limitació afecta la població de referència utilitzada per calcular les ràtios per habitant. Per tal de garantir la consistència entre els diferents indicadors i evitar discrepàncies derivades de l'ús de poblacions variables al llarg de la sèrie temporal, s'ha optat per utilitzar la població de 2025 (la més recent disponible) com a denominador estable. Aquesta decisió, defensable des d'un punt de vista metodològic, té el cost d'invisibilitzar les variacions demogràfiques al llarg dels quinze anys analitzats, especialment en territoris amb creixement significatiu com el Baix Penedès. Un càlcul amb població variable any a any oferiria una imatge més fidel de l'evolució relativa de cada ABP.

Una sisena limitació, finalment, és que el treball s'ha centrat exclusivament en una sola regió policial. Les troballes identificades —especialment la inversió sistemàtica entre recursos i pressió delictiva o la paradoxa de la productivitat— són empíricament robustes per al Camp de Tarragona, però no es pot determinar si responen a un patró general del model dels Mossos o a particularitats d'aquesta regió en concret. Una anàlisi comparada amb altres regions policials catalanes contrastants —especialment alguna d'estrictament metropolitana i alguna de marcadament rural— oferiria evidència empírica sobre la generalitat dels patrons identificats.

6.4 Recomanacions

De les troballes i limitacions exposades es deriven un conjunt de recomanacions, tant per a la millora de la disponibilitat i qualitat de les dades obertes, com per a la planificació del desplegament policial, la recerca acadèmica futura i la integració interdisciplinària.

En primer lloc, seria recomanable que el Departament d'Interior fes accessibles dades amb major desagregació territorial. La publicació de dades del parc mòbil i del temps de resposta com a mínim per regió policial —i preferiblement per ABP— facilitaria anàlisis com la desenvolupada en aquest treball i contribuiria a una millor avaluació pública del servei. Tal com argumenten Janssen et al. (2012), la utilitat real de les dades obertes depèn críticament del seu nivell de granularitat: dades agregades poden complir formalment amb els compromisos de transparència, però aporten poc valor analític i ciutadà.

En segon lloc, les troballes del treball poden servir de base per a una reflexió institucional sobre el model de desplegament. La identificació d'ABP amb perfils tensionats —especialment el Tarragonès i el Baix Penedès— suggereix la conveniència d'examinar si la dotació actual de recursos és la més adequada al volum i la complexitat de la càrrega delictiva que cada ABP ha d'atendre. Una redistribució selectiva de recursos, basada no només en població resident sinó també en càrrega operativa, podria contribuir a reduir les diferències estructurals identificades, en línia amb les recomanacions de Wilson i Weiss (2014). Aquesta redistribució, però, hauria de fer-se amb cura per no comprometre els principis de proximitat policial i cobertura territorial mínima que orienten el model dels Mossos, principis que constitueixen un valor distintiu del cos.

En tercer lloc, seria de gran interès que estudis posteriors aprofundissin en algunes de les línies obertes per aquest treball. Una primera línia natural seria l'extensió de l'anàlisi a altres regions policials catalanes amb característiques contrastants —Àrea Metropolitana de Barcelona, Girona,

Terres de l'Ebre, Ponent, Central— per comprovar si els patrons identificats (especialment la inversió sistemàtica i la tipologia territorial) són generals del model dels Mossos o específics del Camp de Tarragona. Una segona línia seria l'aprofundiment qualitatiu en les causes de la divergència entre la dinàmica delictiva del Camp de Tarragona i la del conjunt català: per què la regió no recupera els nivells pre-pandèmics ni els pre-2017? Aquesta pregunta —que el present treball ha pogut documentar però no respondre— mereixeria una anàlisi específica que incorporés variables econòmiques, demogràfiques i socials del territori.

En quart lloc, seria recomanable la integració d'aquest tipus d'anàlisis amb altres conjunts de dades que enriquieren la comprensió dels patrons identificats. La combinació de les dades policials amb informació sobre mobilitat (orígens-destinacions, flux turístic, transport públic), activitat econòmica (densitat comercial, sectors predominants), variables ambientals (qualitat urbana, planificació viària) o de salut comunitària (vulnerabilitat social, exclusió) permetria contextualitzar molt millor la geografia de la seguretat al Camp de Tarragona. Aquesta perspectiva interdisciplinària, central als enfocaments contemporanis de la geografia del crim (Yarwood, 2007), constitueix el camí natural d'evolució per a una recerca sobre seguretat ciutadana que vagi més enllà de les estadístiques policials estrictes.

Finalment, les troballes del treball suggereixen la pertinença de considerar el desplegament policial com a objecte d'estudi pròpiament geogràfic, més enllà de l'estrictament criminològic o administratiu. La geografia de la seguretat ofereix un marc d'anàlisi privilegiat per entendre com s'articula la presència del poder públic sobre el territori, quines tensions hi apareixen i quines estratègies serveixen per gestionar-les.

CAPÍTOL 7. CONCLUSIONS

El present treball ha analitzat el desplegament territorial dels Mossos d'Esquadra i la seva cobertura al Camp de Tarragona a partir d'un enfocament relacional que combina la dotació de recursos, la càrrega delictiva i el rendiment operatiu de les quatre ABP de la regió. L'anàlisi, aplicada al període 2011-2025 i basada en dades públiques del Departament d'Interior i de l'Idescat, ha permès caracteritzar de manera empírica com s'articulen a la pràctica els principis del model policial català sobre un territori concret.

L'estudi revela l'existència d'una inversió sistemàtica entre pressió delictiva i dotació relativa de recursos: les ABP amb major incidència delictiva per habitant són precisament les que disposen de menor dotació relativa d'efectius, mentre que aquelles amb dinàmiques delictives més contingudes concentren els valors més alts de recursos per població. Aquesta relació invertida, lluny de ser una disfunció, respon a la lògica dual del model dels Mossos, que combina la proporcionalitat de recursos amb el compliment d'una cobertura territorial mínima. La seva expressió al Camp de Tarragona ha permès identificar quatre perfils diferenciats d'ABP —tensionat, tensionat-emergent, equilibrat i cobertura reforçada— que ofereixen una tipologia territorial útil tant per a l'anàlisi acadèmica com per a la reflexió institucional.

Entre les aportacions pròpies del treball destaca la formulació de la noció de tensió operativa com a expressió mesurable del desajust entre demanda delictiva i dotació de recursos. Els indicadors proposats —fets coneguts per efectiu, per patrulla diària i per cada cent fets penals— aporten una lectura més fidel de la realitat operativa del cos que les ràtios per habitant tradicionals, i permeten quantificar aquests desajustos sense necessitat d'accedir a dades sensibles del cos. La tipologia dels quatre perfils, per la seva banda, ofereix un marc analític reproducible que podria estendre's a altres regions policials catalanes per contrastar-ne la generalitat.

Les conclusions del treball, però, s'han d'entendre dins dels límits que imposen les fonts disponibles. La granularitat de les dades públiques —agregades sovint a nivell regional o municipal— ha condicionat parts de l'anàlisi, especialment pel que fa al parc mòbil i als temps de resposta. Igualment, el fet que l'estudi s'hagi centrat en una única regió policial impedeix generalitzar directament les troballes al conjunt del sistema. Els resultats obtinguts són, per tant, una fotografia rigorosa del Camp de Tarragona, però esperen ser posats a prova en anàlisis comparades més àmplies.

En última instància, aquest treball ha volgut mostrar que el desplegament policial és també una qüestió geogràfica: una expressió tangible de com el poder públic distribueix la seva presència sobre el territori, com respon a les seves tensions i com dialoga amb les seves característiques socials, econòmiques i demogràfiques. Estudiar aquesta articulació des de la geografia no és només un exercici descriptiu, sinó una manera de contribuir al debat sobre l'equilibri entre eficàcia, proximitat i equitat que orienta les polítiques de seguretat. Els indicadors i marcs proposats aspiren a servir com a punt de partida per a futures investigacions que continuïn explorant, des d'una perspectiva geogràfica, la relació entre seguretat, territori i decisió pública.

CAPÍTOL 8. BIBLIOGRAFIA

- Aguado, V. (2006). Estudio preliminar: La seguridad como sistema al servicio de la ciudadanía. *Revista Catalana de Seguretat Pública*, 17. <http://www.raco.cat/index.php/RCSP/article/view/121658/171720>
- Bas i Vilafranca, À. (1997). El pla director del desplegament de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra. *Revista Catalana de Seguretat Pública*, 1.
- Bayley, D. H. (1994). *Police for the future*. Oxford University Press.
- Blanes i Vidal, J., & Kirchmaier, T. (2017). The effect of police response time on crime clearance rates. *The Review of Economic Studies*, 85(2), 855-891.
- Braga, A. A., Papachristos, A. V., & Hureau, D. M. (2014). The effects of *hot spots* policing on crime: An updated systematic review and meta-analysis. *Justice Quarterly*, 31(4), 633-663.
- Brantingham, P. J., & Brantingham, P. L. (1995). Criminality of place: *Crime generators* and *crime attractors*. *European Journal on Criminal Policy and Research*, 3(3), 5-26.
- Cohen, L. E., & Felson, M. (1979). Social change and crime rate trends: A routine activity approach. *American Sociological Review*, 44(4), 588-608.
- Eck, J. E. (1983). *Solving crimes: The investigation of burglary and robbery*. Police Executive Research Forum.
- El Nacional. (2023, 21 de març). *Los Mossos sacuden su estructura para preparar el futuro con la apuesta digital y la inteligencia*. https://www.elnacional.cat/es/sociedad/nueva-estructura-mossos-esquadra-inteligencia-apuesta-digital_990528_102.html
- Farrell, G., Tilley, N., & Tseloni, A. (2014). Why the *crime drop*? *Crime and Justice*, 43(1), 421-490.
- Felson, M. (1998). *Crime and everyday life* (2a ed.). Pine Forge Press.
- Generalitat de Catalunya. (1994). Llei 10/1994, d'11 de juliol, de la Policia de la Generalitat – Mossos d'Esquadra. *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*.
- Generalitat de Catalunya. (1997). Decret 158/1997, de 17 de juny, pel qual s'aprova el desplegament territorial dels Mossos d'Esquadra. *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*.
- Generalitat de Catalunya. (2001). Decret 234/2001, de 28 d'agost, de creació de la Regió Policial Central. *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*.
- Generalitat de Catalunya. (2007). *Pla general de seguretat de Catalunya*. Departament d'Interior.
- Generalitat de Catalunya. (2023). Decret 57/2023, de 21 de març, de l'estructura del Departament d'Interior. *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*.
- Goldstein, H. (1990). *Problem-oriented policing*. McGraw-Hill.
- Greene, J. R. (2000). Community policing in America: Changing the nature, structure, and function of the police. *A Criminal justice 2000, Volume 3: Policies, processes, and decisions of the criminal justice system* (p. 299-370). U.S. Department of Justice, National Institute of Justice.

- Guia d'estudi per a l'accés a la categoria de mosso/a del cos de Mossos d'Esquadra.* (s.d.). Departament d'Interior i Seguretat Pública, Generalitat de Catalunya. <https://dsp.interior.gencat.cat/handle/20.500.14007/3365>
- Heidensohn, F. (1992). *Women in control? The role of women in law enforcement.* Clarendon Press.
- Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya.* (s.d.). Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya. Generalitat de Catalunya. <https://www.icgc.cat>
- Institut d'Estadística de Catalunya.* (s.d.). Idescat. Generalitat de Catalunya. <https://www.idescat.cat>
- Institut de Seguretat Pública de Catalunya. (s.d.). *Institut de Seguretat Pública de Catalunya.* Generalitat de Catalunya. <https://ispc.gencat.cat>
- Janssen, M., Charalabidis, Y., & Zuiderwijk, A. (2012). Benefits, adoption barriers and myths of open data and open government. *Information Systems Management*, 29(4), 258-268.
- Mawby, R. I. (2008). Models of policing. A T. Newburn (Ed.), *Handbook of policing* (2a ed., pp. 17-46). Willan Publishing.
- Mohammed, A. F., & Baiee, W. R. (2020). Analysis of criminal spatial events in GIS for predicting hotspots. *IOP Conference Series: Materials Science and Engineering*, 928, 032071. <https://doi.org/10.1088/1757-899X/928/3/032071>
- Monjardet, D. (1996). *Ce que fait la police: Sociologie de la force publique.* La Découverte.
- Mossos d'Esquadra. (2004). *Revista Mossos* (Núm. 24). Departament d'Interior, Generalitat de Catalunya. https://mossos.gencat.cat/web/.content/home/01_els_mossos_desquadra/publicacions/revistes/Documents/rev24.pdf
- Mossos d'Esquadra. (2021). *Història de la PG-ME.* Departament d'Interior, Generalitat de Catalunya.
- Moya Salazar, J., Cabrejos Bermúdez, B., & Cucho Espinoza, C. (2017). Manifestaciones contemporáneas de los nuevos paisajes urbanos. *Revista de Urbanismo y Territorio.*
- Muro Morales, J. I. (2021). La consolidació d'un paisatge urbà i el turisme a Tarragona. *Actes del Congrés Internacional de Geografia.* Universitat Rovira i Virgili. <https://raco.cat/index.php/AEC/article/view/347350/438520>
- Nadal, J., Pena, M., & Llurdés, J. C. (2017). Estudis sobre paisatges urbans i transformacions territorials. *Documents d'Anàlisi Geogràfica.*
- Nivette, A. E., Zahnow, R., Aguilar, R., et al. (2021). A global analysis of the impact of COVID-19 stay-at-home restrictions on crime. *Nature Human Behaviour*, 5, 868-877.
- Recasens i Brunet, A. (2007). *La seguretat i les seves polítiques.* Atelier.
- Reiner, R. (2010). *The politics of the police* (4a ed.). Oxford University Press.
- Requena Hidalgo, J. (2013). La proximitat policial a la policia de la Generalitat – Mossos d'Esquadra, entre el discurs i la realitat. *Revista Catalana de Seguretat Pública.*
- Sampson, R. J. (2012). *Great American city: Chicago and the enduring neighborhood effect.* University of Chicago Press.

- Sampson, R. J., Raudenbush, S. W., & Earls, F. (1997). Neighborhoods and violent crime: A multilevel study of collective efficacy. *Science*, 277(5328), 918-924.
- Sherman, L. W. (2013). The rise of *evidence-based* policing: Targeting, testing, and tracking. *Crime and Justice*, 42(1), 377-451.
- Sherman, L. W., Gartin, P. R., & Buerger, M. E. (1989). *Hot spots* of predatory crime: Routine activities and the criminology of place. *Criminology*, 27(1), 27-55.
- Sierra Baz, A., Matas Roselló, C., & Fadurdo Torrus, J. (2023). *Mossos d'Esquadra – Vol. 1: Àmbit A. Coneixements de l'entorn*. Comunitat Campus S.L.
- Stickle, B., & Felson, M. (2020). Crime rates in a pandemic: The largest criminological experiment in history. *American Journal of Criminal Justice*, 45(4), 525-536.
- Vidal Bonavila, J., & Camps Girona, J. (2018). *El desplegament territorial dels Mossos d'Esquadra: anàlisi del model català*. Universitat Rovira i Virgili.
- Vilatarsana i Silvestre, A. (2015). *La necessitat de construir un Sistema de Policia per a Catalunya: la coresponsabilitat del món local per aconseguir-ho* [Tesi doctoral, Universitat Autònoma de Barcelona]. https://ddd.uab.cat/pub/tesis/2015/hdl_10803_298327/avs1de1.txt
- Weisburd, D. (2015). The law of crime concentration and the criminology of place. *Criminology*, 53(2), 133-157.
- Wellford, C., & Cronin, J. (1999). *An analysis of variables affecting the clearance of homicides: A multistate study*. Justice Research and Statistics Association.
- Wilson, J. M., & Weiss, A. (2014). *A performance-based approach to police staffing and allocation*. National Institute of Justice / RAND Corporation.
- Departament d'Interior. (s.d.). *Portal de dades obertes*. Generalitat de Catalunya. <https://analisi.transparenciacatalunya.cat>
- Yarwood, R. (2007). The geographies of policing. *Progress in Human Geography*, 31(4), 447-465.